

Naročnina mesečno 25 Din, za izoženstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletna 96 Din, za izoženstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENEK

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563 Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Razorožitev na morju in evropski proračuni

V času, ko se g. Henderson trudi, da bi vsaj do novega leta spravljal zopet na noge razorožitveno konferenco, poročajo iz Londona, da so razgovori med Anglijo, Ameriko in Japonsko zašli na mrtvo točko. Slaba znamenja za bodočnost, slaba znamenja za davkoplačevalce!

Posledice japonskega imperializma bomo kmalu čutili tudi v Evropi. Ne gre samo za japonski dumping, ki je marsikaterega evropskega veleindustrija spravil iz ravnotežja in je posredno zadel tudi evropsko delavstvo — saj sloni japonski dumping na nizkih plačah in tako tlačiti tudi plače evrop. delavstva navzdol — ampak gre za vsiljeno oboroževanje, ki požira milijarde. Japonci so zavrnili predlog ameriških in angleških odposlancev, naj bi ostal še nadalje v veljavi washingtonski dogovor iz l. 1921, ki je določil tonažo vojne mornarice omenjenih pogodbenikov v razmerju 5:5:3; Anglija 5, Amerika 5, Japonska 3. Japonski poslanik Matsudeira je angleškemu zunanjemu ministru Simonu sporočil, da bodo Japonci odpovedali washingtonski dogovor. Admiral Jamamoto je častnikarjem še razkril, da je japonska vlada že pripravila listino za odpoved pogodbe.

Londona pogajanja so samo predhodnega značaja; pomorska razorožitvena konferenca bo šele prihodnje leto. V Londonu naj bi se po možnosti dosegel predhodni sporazum, ki bi olajšal delo konference. Kljub izrednim težavam, ki jih stavijo na pot Japonci, Angličani še niso obupali. Medtem, ko Amerika odklanja pogajanja na podlagi japonskega predloga o enakopravnosti, imajo gibčni Angličani v rezervi že nov predlog: Vse tri države naj bi se s posebno pogodbo obvezale, da se med seboj ne bodo napadle in da si priznavajo popolno enakost z vidika pomorske varnosti. Torej enakost z vidika pomorske varnosti! Pač silno raztegljiva definicija, v katero bi se bržkone dala vključiti marsikatera ladja več, kakor jih je tekmeec v pogodbi hotel dovoliti. Enaka varnost zahteva pač različno tonažo, in sicer glede na zemljepisni položaj države, ki hoče imeti to varnost, in glede na položaj dežele, ki jo hoče s svojo mornarico zavarovati. Ker bi Angličani n. pr. oddaljeno Indijo težje zavarovali kakor Japonci bližnji Mandžukuo, bi jim šla višja tonaža, da bi lahko dosegli enako pomorsko varnost. V ostalem je admiral Jamamoto previdno izjavil, da bi japonska priznala Angliji višjo tonažo v določenih kategorijah vojnih ladij.

Boj v Londonu se očitno bije med Japonsko in Ameriko. Enakopravnost na morju z Japonci pomeni za Ameriko silno oslajenje v Pacifiku. Ameriška mornarica je razdeljena, del mora ostati v Atlantskem morju in razdalje v Pacifiku so ogromne. Amerika nima v Pacifiku takšnega oporišča, kakor je n. pr. angleški Singapur. Zato tudi takšen odpor Amerike proti enakopravnosti, pravzaprav bolj točno: proti številni enakosti. Enakopravnost sama ne opravičuje številne enakosti; enakopravnost je država že, ako je njena varnost na morju enaka.

Enakost v tonaži med vsemi tremi državami bi gotovo še bolj napela položaj na Daljnem vzhodu. Japonska bi se po pravici čutila močnejšo, nevarnost vojnih zapletljajev s Kitajsko in Rusijo bi se povečala.

Enakosti za Japonsko ne moremo zagovarjati še iz drugih razlogov. Japonska opira svojo zahtevo po enakosti na dejstvo, da je svojo posest zasedbo Mandžukua povečala; zato rabi višjo tonažo, da svojo posest lahko zavaruje. Toda mi ne smemo pozabiti, da se je Japonska polastila te zemlje z agresivno vojsko, da je Zveza narodov ravnanje Japonske vendar obsodila in da je Japonska v znak protesta zapustila Ženevo. Japonska uganja čisto imperialistično politiko, ki je članice Zveze narodov ne smejo odobravati, ako res še kaj dajo na idejne temelje ženevske ustanove.

Enakost za Japonsko bi pomenila pospešitev oboroževanja po vsem svetu, tudi v Evropi. Angličani so že namignili, da bi v tem primeru še povečali in izpopolnili svoje utrdbne v Pacifiku. Američani bi storili isto. Priznanje enakosti Japonski bi kompromitiralo splošno razorožitev, oziroma omejitve oboroževanja na morju, ki naj bi se sklenila na razorožitveni ali posebni pomorski konferenci. Leto 1936. zapade londonski pomorski dogovor, ki je bil sklenjen marca leta 1931. med Anglijo, Francijo in Italijo z veliko muko. Že tedaj je Mussolini postavil prestižno zahtevo, fašistična Italija je zahtevala pomorsko enakost (pariteto) s Francijo in je popustila šele po dolgem natezanju, ki bi bilo konferenco skoro razbilo. Ako bi danes priznali enakost Japonski, potem bi ne bilo nikakega dvoma več, da bi fašistična Italija na bodoči pomorski konferenci postavila svojo staro zahtevo s toliko večjo drznostjo. Tedaj bi ne šlo samo za Francijo, ampak tudi za nas. Povečanju napadalne sile tuje mornarice je treba postaviti nasproti povečanje obrambne sile. Druga izhoda ni.

Da so bili dogovori glede omejitve oboroževanja na morju človeštvu koristni predvsem v času gospodarske stiske, dokazujejo številke. Na koncu l. 1936. ko zapade londonski sporazum, bo znašala tonaža angleške vojne mornarice 1.137.200 ton, po njenem prvotnem načrtu iz l. 1930 bi morala znašati 1.348.696 ton; mornarice Združenih držav l. 1936 1.079.036 ton po prvotnem načrtu iz l. 1930 1.346.452 ton; japonske l. 1936 709.000 ton, po programu iz l. 1930 853.382 ton; francoske l. 1936 670.407 ton, po načrtu iz l. 1930 pa 760.407; italijanske v l. 1936 441.256 ton. Omejitve tonaže pomeni zmanjšanje izdatkov, olajšanje proračuna in olajšanje davčnih bremen.

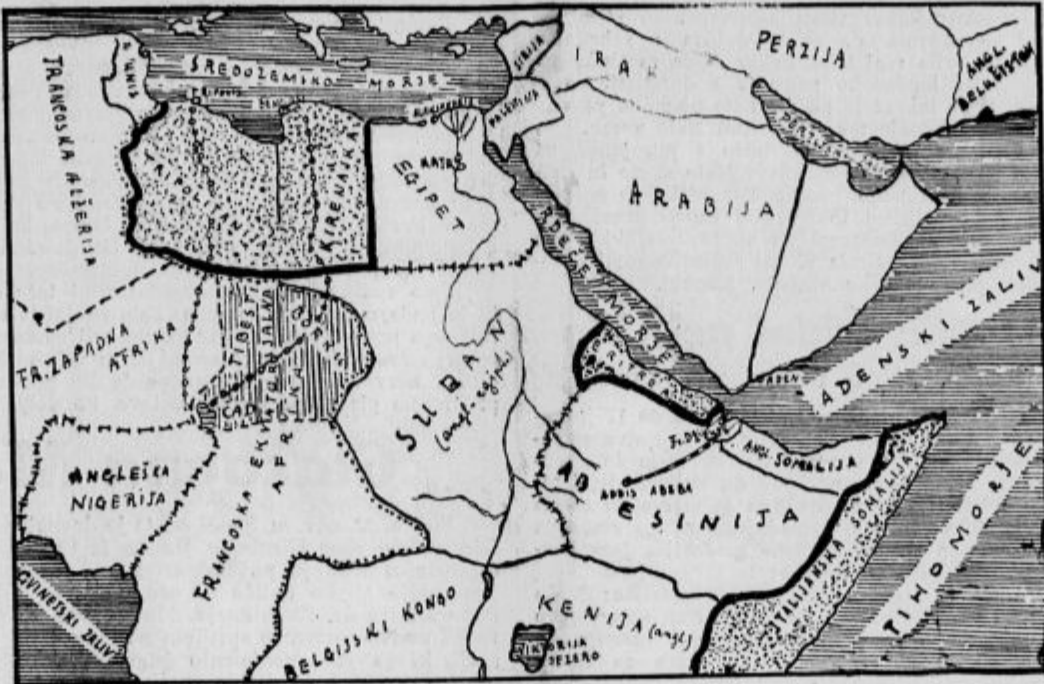
V Londonu še ni bila izrečena zadnja beseda. Angličani skušajo z novimi ponudbami preprečiti prekinitve pogajanj. Zaslutili so, da gre Japoncem v prvi vrsti za prestiž in da bi ti v stvari marsikaj popustili. Japonski odposlanci delajo pač po naročilu svoje vlade. No, na Japoncem tudi ni vse zlato. Poročila iz Tokia trdijo, da militaristične struje, ki so gnale Japonsko v vojno s Kitajsko in še vedno snujejo nove napadalne načrte, izgubljajo tla v javnosti. Na politiko nimajo več tako odločujočega vpliva

K bližajočemu se potovanju Lavala v Rim

Prepadi med Italijo in Francijo

Kaj Francija lahko žrtvuje in česa ne more, da omogoči Podonavje ali kolonije

Kaj Francija lahko žrtvuje in česa ne more, da omogoči sporazum z Italijo in otvori sodelovanje latinskih sester

Pariz, novembra 1934.

Tudi Vi ste v vašem listu večkrat poudarili, da je Francija pripravljena žrtvovati zelo veliko, da si pridobi prijateljstvo Italije, a da je edini predpogoj za sporazum med obema latinskima sestrami in edina velika ovira za ugodno zaključitev teh pogajanj: zблиžanje med Italijo in Jugoslavijo, oziroma med Italijo in državami Male zveze. Ne zamerite, toda zdi se mi, da vprašanje vendar ni tako enostavno in da so vsaj za Francoza, ki gleda v prvi vrsti samo na neposredne koristi svoje lastne države, druge ovire morda še bolj težke za premostitev in zvezane z večjimi žrtvami, kot pa je končna sprava Italije s francoskimi zaveznicami v Podonavju. Mi imamo vtis, da ste v ocenjevanju francosko-italijanskega zблиžanja preveč poudarjali sporne točke v Podonavju in da ste preveč lahko šli mimo težav in ovir, ki stojijo na poti francosko-italijanskega zблиžanja v afriških kolonijah. Po mojem prepričanju, ki ga deli resno misleča nepolitična javnost, je Francija pripravljena žrtvovati za prijateljstvo z Italijo mnogo več v Podonavju, kot pa recimo v svojih afriških kolonijah.

Kolonije ali Podonavje

Čas še danes ni dozorel toliko, da bi mogli navajati dokaze za to trditev, ki ji bo v Franciji le malokdo oporekal. Zdi se mi pa potrebno, da vas opozorim posebno na takoiimenovane kolonijalne sporne točke, da podčrtam njihovo važnost in naštejem ogromne težkote, ki spoznam ovirajo, da se ne boste pri presojanju sedanega mednarodnopolitičnega položaja vdajali prevelikemu optimizmu, češ Francija bo s žrtvami v svojih kolonijah kupila in drago plačala pristanek Italije, da v Podonavju opusti svojo politiko in sklene prijateljstvo s svojimi dozdanimi nasprotniki.

Kaj želi Italija?

Kaj želi Italija od Francije v Afriki? Mnogo, silno mnogo, preveč! V povojni dobi je italijanska vlada razvila posnemanja vredno delavnost v svojih afriških kolonijah, v Tripolitaniji in Kirenajki, ter je svojo posest potisnila daleč, daleč v osrčje Sahare. Pri svojem prodiranju je zadel na desni in na levi strani na meje že preje obstoječih kolonijalnih posesti drugih držav. Tako je prišlo do resnega spora z Anglijo in z Egiptom, ko je Italija hotela zasesti oazo Džarabub ob egiptovski meji. Slednjič je dosegla, da je Egipt to važno puščavsko postojanko odstopil Italiji leta 1931. Žadela je pa tudi ob francosko tuniško in alžirsko mejo, tako da ni mogla svojega prodiranja nadaljevati v gorovje Hogar, oziroma po važno čezsaharski karavanski poti, ki pelje iz Tripolisa v Mursuk in dalje skozi puščavo v Čad v francoski ekvatorialni Afriki. Žadela je na jugu zopet na francosko posest v gorovju Tibesti in na južno od Tibestija ležeče ogromne pokrajine Borku, čez katere vodi druga karavanska cesta, ki začneja v Bengaziju v Kirenajki ter gre skozi oazo Kufra dalje proti jugu in se zopet steka v Čadu.

Dunajska vremenska napoved: Malo sprejem, pretežno jasno, ponekod zjutraj slana in megla.

kakor v prejšnjih letih. Do moči prihajajo zmernejše politične skupine, ki so mnenja, da je Mandžukuo za Japonce dovolj velika potica. Japonci naj jo zdaj mirno prebavljajo in naj ne silijo v nevarne avanture. Stranka »sejukaj« delo baje nalašč težave sedanemu ministrskemu predsedniku Okadi prav s pomorskim vprašanjem in zahteva od njega, naj skliče zbornico; ta naj bi izglasovala predlog, da naj se washingtonski sporazum odpove. Stranka hoče porabiti sedanjo mednarodno napetost, da bi Okado vrgla in bi se tako maščevala nad njim, ker pri sestavi vlade ni upošteval njenih želja. Okado se očitno brani na ta način, da je v Londonu nepopustljiv.

Čad je takorekoč velikansko zbirališče puščavskih cest, ali če povemo narobe, najgloblje v puščavo potisnjena postojanka civilizacije, ki nazirja vso saharsko ozemlje.

Odstop Tibestija in Borku

Italija je hotela pri Francozih doseči isto, kar je dosegla pri Angležih. Želela je, da ji Francija odstopi del Tunizije, da ji izravna mejo v Hogarju in predvsem, da ji odpre pot dalje proti jugu s tem, da ji odstopi gorovje Tibesti in ravnine v Borku, tako da se bo lahko raztegnila do Čada in do angleško-egiptovskega Sudana. To je želela večraj, to želi še danes.

Francija tega ne more

Toda kje boste našli francosko vlado, ki bi bila pripravljena napraviti tako ogromne žrtve. Tibesti je sicer gorata pokrajina, obsežna kot dve Italiji, kjer skoraj ni mogoče živeti. Borku je ravnina, kjer je svoje dni bilo široko morje, ki ga je izsušilo afriško sonce in zapustilo za seboj le solnata ležišča. Gospodarsko te pokrajine niso vredne ničesar, toda strateško predstavljajo ključ do nadvlade v Sahari. Čad s svojim ogrom-

Tudi v Rimu malo navdušenja

Rim, 22. nov. b. Italijanska vlada je sporočila de Chambrunu svoje stališče glede vprašanj, od katerih je odvisna rešitev za vzpostavitev trdnih italijansko-francoskih odnosov. Ker pa gre tu za stvari, ki so splošnega evropskega pomena, se z ozirom na razvoj mednarodnega položaja ne morejo storiti prenašali sklepi. Kar se tiče kolonijalnih vprašanj, ki se brez sodelovanja drugih držav ne morejo rešiti neposredno med Francijo in Italijo, bi se pogajanja lahko nadaljevala, toda ne smemo pri tem pozabiti, da morajo na rešitev teh vprašanj vplivati tudi sklepi, ki se tičejo evropske in svetovne politike. Ravno zaradi tega pa dobro poučeni listi dvomijo v uspeh akcije za italijansko-francosko zблиžanje in gledajo na potovanje francoskega zunanjega ministra Lavala v Rim skozi precej debelo steklo. Če bo Francija do konca podpirala jugoslovansko pritožbo pri Zvezi narodov, da tako povzroči upravičeno nerazpoloženje

Ogrevanje vzhodnega pakta

Novo ponudbe Poljski, ki jih bo zopet odklonila

Ženeva, 22. nov. TG. Francoski zunanji minister Laval je izbral svoje kratko bivanje v Ženevi tudi za to, da je znova sprožil vprašanje vzhodnega pakta. V ta namen je imel zaporedoma daljše razgovore z Litvinovom, Tvefik Ruždi bejem, litvskim delegatom Petras Kilimasom in Titulescom. Pri teh razgovorih so v glavnem razmotrivali o poljskih pripombah. Zdi se, da so sklenili Poljsko vlijudno vprašati, če se je v svoji zunanji politiki odločila, da bo odelje sklepala samo dvostranske pogodbe in da bo odklanjala vstop v vsak skupinski pakt. V poljskih krogih ugotavljajo, da se je Poljska že odločila, in navajajo v dokaz za to pogodbe, ki jih je sklenila z Rusijo in Nemčijo, ter pogodbo, ki jo namerava skleniti še z Madžarsko. Laval pa je večkrat poudaril, da na ruski politiki svojega predhodnika Barthouja ne bo ničesar spreminil, ampak jo bo nadaljeval v duhu svojega predhodnika.

Pariz, 22. nov. Vse kaže, da bo prva skrb francoskega zunanjega ministra pri njegovem povratku v Pariz, da odpošlje odgovor poljski vladi o vzhodnem paktu. Besedilo francoskega odgovora je že dognano, toda ker je poljska nota za zdaj še tajna, bo vsaj za nekaj časa ostala tajna tudi vsebina francoskega odgovora. Upanje je, da bo francoska vlada začela razgovore v tem vprašanju z nadami na uspeh. Vsekako je pa francoski odgovor na poljsko noto tako sestavljen, da Poljska ne bo mo-

nim zaledjem 2 milijonov kvadratnih km je os francoskih srednjeafriških posesti. Če mu odvzameš Tibesti in Borku, je isto, kot da odpreš italijanskemu prodiranju svobodno pot proti Nigeriji in proti Kamerunu in dalje do atlantske obale v gvinejskem zalivu. Tibesti in Borku v italijanskih rokah pomeni prostovoljni pristanek Francije, da ji Italija preseka njene obriske posesti v dva dela, ko je ravno ena največjih pridobitev svetovne vojne za Francijo bila ta, da ju je mogla združiti. Tista francoska vlada, ki bi kaj takšnega prostovoljno storila, še ni rojena. V primeru s tem vprašanjem je podonavski problem za francoske državnike vprašanje drugega reda.

Odstop Džibutija nemogoč

Toda Italija hoče še več. Ona želi polagoma obkrožiti Abesinijo. Ta želja je že stara. 50 let bo preteklo, ko se je prvič zagrizla v to svobodno afriško državo in je takrat svojo pohlepnost plačala s strašnim porazom. Danes ji pri tem poslu gre očitno na roko Anglija. Odstopila ji je ogromne pokrajine, na vzhodu in na zapadu Somalije. Razširila je svojo rdečemorsko kolonijo Eritrejo. Abesinija ima sedaj skoraj tretjino svojih meja skupnih z italijanskimi kolonijami. Toda Italija bi rada sedaj še odstop francoske male kolonije Džibuti južno od Eritreje ob Rdečem morju. Iz Džibutija pelje edina železnica v prestolico Abesinije Addis Addebo. To postojanko, ki je gospodarsko politično za Francijo, ki v Abesiniji nima nikakih namenov, brez pomena, bi Italija rada, toda kako naj jo Francija odstopi, ko pa je to njena edina strategična postojanka na dolgi poti iz Evrope do francoskih azijskih kolonij v Indokini in v Tihem morju. Džibutija Francija ne more odstopiti nikomur.

Odkod vaš optimizem

Lahko bi Francija pristala na manjše poplave in izravnavne meja v Afriki, toda nikoli ne more in ne sme prostovoljno odati pokrajin, kot so Tibesti, Borku in Džibuti, ki spadajo k obrambnem ogrožju njene kolonijalne moči. Odkod torej jemljete vi tisti optimizem, da Francija kakšnemu Podonavju na ljubo v Afriki žrtvovala živčna središča svoje kolonijalne politike?

Zблиževanje med Francijo in Italijo je danes še jajce, ki se še ni izvalilo. Po mojem mnenju bo trajalo še dolgo, dolgo, preden bo sploh dozorelo. Morda bomo doživeli nekaj sporazum, ki na štete težave, ki nastajajo prav za prav iz elementarnih tokov dveh kolonijalnih imperijalizmov, za nekaj časa pokril s plaščem miroljubnosti, toda toki bodo drli naprej svojo pot. Podonavje pa bo moralo najti svoje ravnoteže bolj iz lastne moči kot pa na podlagi barantanja drugih.

G. Lequelléc.

proti Madžarski, potem v tem slučaju Rim ne bo mogel sprejeti Lavala kot prijatelja, ker Italija ne more dopustiti, da se Madžari, ki so njeni hišni prijatelji, izživajo.

Rim, 22. nov. b. V diplomatskih krogih je davi zelo senzacionalno odjeknil članek, ki ga je prinesel »Popolo d'Italia« o pomorskih pogajanjih v Londonu. Ob času, ko se z italijanske strani podarja, da pogajanja za zблиžanje med Francijo in Italijo zelo ugodno napredujejo, ko se ponatisku jejo izjave francoskih politikov in dopisnikov o boljšem sodelovanju med obema državama, je gori omenjeni list v zvezi z londonskimi pogajanj napovedal, da se Italija pod nobenim pogojem ne bo odrekla pomorski enakopravnosti s Francijo in da bo ukrenila vse, kar bo smatrala za potrebno, da se njena enakopravnost v resnici tudi doseže in Londonu.

gla prav nič dvomiti o razpoloženju Francije do njene zaveznice.

Zopet vest o odstupu Litvinova

Riga, 22. nov. c. Iz Moskve so se znova začele širiti vesti, da se je položaj Litvinova zelo omajal. Baje se je Stalin na pritisk tretje internacionale odločil, da pusti Litvinova pasti. Stalin sam se že zelo dolgo peča z misljo, da bi se popolnoma spravljal z opozicijo trockistov. Tako sedaj Stalin hoče, da bi vodstvo sovjetske politike prevzel Rakovski, bivši sovjetski veleposlanik v Parizu in Londonu.

Schuschnigg obvešča Francijo

Dunaj, 22. nov. Brž ko se je kancler Schuschnigg vrnil iz Rima, se je sestel s francoskim poslanikom na Dunaju Gabrielom Pauxom, s katerim se je zelo dolgo razgovarjal. Kancler je poslanika obvestil podrobno o vsebini rimskih razgovorov. Vse to se znova povdarja kot dokaz, da je francoska vlada podrobno obveščena o vseh namerah italijanske vlade v Podonavju in da se bo zato vse nadaljnje glede podonavske politike reševale sporazumno med Italijo in Francijo.

Dunaj, 22. nov. AA. Kakor poroča »Reichs-poste«, pojde kancler Schuschnigg v Budimpešto prvi teden v decembru.

Naša pritožba pri Zvezi narodov

Danes popoldne je g. Jevtič oddal pismeno pritožbo, ne spomenice

Zeneva, 22. nov. e. Danes v Zenevi ni zasedala niti skupščina Zveze narodov. Tudi Svet ni danes zasedal. Nadaljevalo se je samo delo v nekaterih podkomisijah. Zato pa je bilo tem več zasebnih razgovorov med vsemi državniki, ki so seveda vsi bili tajni. Zato je potekel ves današnji dan v znamenju drobnih intrig, ki bi naj predvsem potlačile veliki vtis, ki ga je napravila jugoslovanska vlada s svojo odločno intervencijo. Ta intervencija jugoslovanske vlade pomeni silen izraz enotnosti politike Male zveze in držav Balkanskega sporazuma. Dočim se je že hotelo namignavati na to, da jugoslovanski zunanji minister ne bo storil vseh skrajnih korakov pred januar-skim zasedanjem, je večerajšnje delo Male zveze in držav Balkanskega sporazuma silno dvignilo ugled vseh teh zaveznikov.

Razne intrige

Zato se stremi predvsem za tem, dokazati vsemu ostalemu svetu, da Mala zveza in države Balkanskega sporazuma ne dopuščajo samovoljne kretnje enega ali drugega zaveznika in da je zato korak jugoslovanske vlade le spretna politična manifestacija in nikakor ne kaka odločna kretnja nove politike balkanskih držav, ki bi kazala na to, da si bodo te države počasi vendarle ustvarile v svoji zunanji politiki svojo smer in si zato tudi izbrale svojo metodo in primerna sredstva.

V tem smislu predvsem intrigujejo z nekaterimi najnovejšimi izjavami vodilnega časopisa, ki do vloge jugoslovanske vlade zavzema v svojih jutranjih izdajah že stališče. Predvsem se tukaj omenja pisanje pariškega »Le Petit Parisien« in zürische liberalne »Neue Züricher Zeitung«.

»Le Petit Parisien« objavlja namreč danes zjutraj obširen uvodnik, v katerem člankar nekako oficijozno zavzema stališče do vseh trenutnih problemov mednarodne politike. V teh izjavanjih se člankar toplo izraža o posledicah Schuschniggovega obiska v Rimu in pravi, da bo ta sestanek ustvaril pravilno ravnotežje v srednji Evropi, kar bo le koristilo ideji miru v tem delu Evrope. Glede koraka jugoslovanske vlade misli člankar, da je zelo dostojen in pravičen, vendar pa je treba pravilno umevati željo Italije, da se temu koraku ne podložijo pretirana časopisna kampanja, ker bi ta zamogla spraviti v veliko nevarnost rešitev velikih problemov, o katerih se sedaj vodijo obširna in dalekosežna pogajanja.

Iz pisanja »Neue Züricher Zeitung« pa se predvsem povdaja oni del članka, v katerem ta švicarski liberalni časopis brani fašistično politiko v srednji Evropi, ki da je v interesu miru in krščanske kulture. List ve celo povedati v svojih komentarjih iz Rima, da v tem oziru to politiko z vsem svojim uplivom podpira tudi Vatikan, ki hoče na vsak način ohraniti Dunaj kot samostojno žarišče krščanske kulture v tem delu Evrope.

Za nameček pa se je nato še raznela intriga, ki jo je danes zjutraj objavil budimpeštanski »Az Est«, ki iz uradnih krogov dobiva vest, da bo dr. Beneš kmalu obiskal Rim, da ustvari temelje za pristop Českoslovaške k rimskim paktom.

Vmešavanje Litvinova

Sporazum s sovjetski Rusijo?

V zvezi s tem je treba omeniti predvsem tole: Na široko se hoče dokazati, da ta prvi samostojni korak držav Male zveze in Balkanskega pakta ne more pomeniti kakega velikega dokaza samostojnosti. Kot protidokaz proti temu se mora predvsem omeniti, da so se danes ministri Male zveze ponovno sestali in da je bilo sklenjeno, da bosta pri predaji jugoslovanske vloge spremljala jugoslovanskega zunanjega ministra in obenem v ime-

nu svojih vlad vložila vsak svojo noto, v kateri se priključujeta zaključkom jugoslovanske note tudi Benes in Titulescu.

Kot silna senzacija pa je uplivala vest, da je danes popoldne obiskal turskega zunanjega ministra Tevlika Ruždi beja ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov in se z njim silno dolgo razgovarjal. Po vesteh, ki jih izvem iz zanesljivih virov, se je na tem sestanku govorilo predvsem o tem, da se čimprej izvede široko zblizanje med državami balkanskega sporazuma in da počasi pristopi k temu sporazumu tudi sovjetska Rusija. V kolikor zveni ta vest silno pregodno, vendar ni brez vse podlage, ker je v tesni zvezi z razgovori, ki jih je imel večeraj Litvinov z Lavalom.

Vmes prihaja vzhodni pakt

Takrat sta govorila predvsem o usodi vzhodnega pakta. Laval je Litvinovu večeraj obljubil, da bo Francija v najkrajšem času predložila Poljski obširen memorandum o sklenitvi vzhodnega pakta. Na sklenitvi pakta sta pa zainteresirani predvsem dve državi, ki pripadata Mali zvezi oziroma Balkanskemu sporazumu. To sta Turčija in Romunija. Dejstvo pa, da se ta pogajanja večjejo na korak jugoslovanske vlade, ker imajo v interesu miru isti objektivi kakor vloga jugoslovanske vlade, se sme pričakovati, da se bo debata o vzhodnem paktu razširila vsaj tako, kakor so se razširila pogajanja za londonsko pogodbo o definiciji napadaleca. Prav takrat je podpis tiste pogodbe povzročil silno zblizanje med državami Male zveze.

Zato je verjetno, da bodo v pogajanjih za vzhodni pakt nastopale države Male zveze in Balkanskega sporazuma enotno, kar vsekakor pomeni zelo velik politični in moralni uspeh zaveznikov Male zveze in Balkanskega sporazuma, ki se je tako zelo manifestirala večeraj ramo ob ramo s korakom jugoslovanske vlade v Zenevi.

Jevtič oddal pritožbo

Spomenico odda v soboto

Zeneva, 22. nov. m. Danes od 16 do 17 je zunanji minister Bogoljub Jevtič v spremstvu generalnega tajnika Zveze narodov Avenola in predsednika Sveta Zveze narodov dr. Beneša vložil pismo, s katerim se zahteva, da se marsejski zločin spravi na dnevni red prihodnjega prvega sestanka Sveta Zveze narodov. Pismo g. Jevtiča je obrazloženo s sledečo obrazložitvijo:

1. da je atentat inozemski državljani; 2. da je pokolen zločin; 3. da je bil član teroristične organizacije, organizirane na drugem ozemlju, in 4. da je ogrozil jugoslovansko pravo na tujem ozemlju.

Po tej obrazložitvi se je postavilo vprašanje mednarodnega značaja, ki se ima obravnavati pred mednarodno institucijo v Zenevi v smislu členov 2 in 11 statuta Zveze narodov. Spomenico bo pa g. Jevtič vložil v soboto ali v ponedeljek. Prav tako bo g. Jevtič pri tej priliki priložil memorandumu tudi vse dokumente proti terorističnim organizacijam.

Laval se je vrnil v Pariz

Zeneva, 22. nov. e. Francoski zunanji minister Laval je danes odpotoval nazaj v Pariz. V Zenevi ga bodo zastopali ministri Massigli, Basdevant in pa Paul-Boncour. Prihodnji teden se začne debata o posarskem problemu in se Laval za nekaj dni vrne v Zenevo. Posebna komisija Zveze narodov že proučuje vse gradivo in se vse seje te komisije vršijo v prisotnosti predsednika posarske začasne vlade Knoxa. Ta komisija ima nalogo, da v zvezi z zaključki sveta trojice v Rimu pripravi sporazumno rešitev, ki bo predložena zasedanju v odobrenje.

„Duhovna skupnost“ hitlerijske Nemčije

General Fritsch proti Hitlerju

„Stranka še ni vse, nad njo je skupnost naroda in države“

Berlin, 22. nov. b. Na isti način, kot svoje dni, pred krvavim 30. junijem, von Papen s svojim govorom v Marburgu, se je sedaj dvignil šef nemške generalnega štaba general von Fritsch proti vodstvu narodno socialistične stranke, in sicer, »da v zadnji uri prepreči, da bi se politika vgnezdila v nemško vojsko«.

General von Fritsch je poslal Hitlerju daljšo spomenico, ki je med vrhovnimi voditelji Nemčije povzročila porazno razpoloženje. V njej izjavlja general, da ga politika ne briga, da mu ni nič na tem, če narodni socializem izvede zamisel vsemočno države ali ne, njega skrbi samo vojska bodočnosti Nemčije. Njega skrbi bodočnost Reichwehra, ki je povišana sedaj na 300.000 mož in za katero bo treba najti pravega naraščaja. Odkod naj ga vzamem, se sprašuje general von Fritsch, ko pa vsa mladina sedaj samo politizira? Kje naj poiščem častnike, ki bodo potrebni, ko so pa vsi, ki bi prišli v postev, zaposleni v političnih skupinah? General Fritsch svari državne kanclerja, naj nikar ne zaupa preveč tisti klikki okrog generala von Reichenaua, ki mu govori o potrebi, da je treba nemško vojsko vzgojiti v duhu narodnega socializma, in ki bi se rad pri reorganiziranju vojske oziral na politično pripadnost in ne na sposobnost vojakov in častnikov. Narodnosocialistična vzgoja sama na sebi še ni vse in ne zadostuje, pravi generalova spomenica, da ustvari med ljudstvom tiste moralne predpogoje za obrambo države in narodne varnosti. Narodnosocialistična stranka hoče nemškemu ljudstvu, tako trdi general Fritsch, natovortiti čisto lažljivo prepričanje, da vlada v državi popolna duhovna enotnost. To je laž, to je zavodništvo, ker dejansko je treba priznati, da bi v primeru potrebe danes ne mogli računati na vse nemške državljane. Vzgojo naraščaja redne vojske je treba torej dvigniti nad strankarsko višino, ker stranka ne predstavlja vseh, na nestrankarsko vsedržavno višino umevanja rodoljubnih dolžnosti. General Fritsch opozarja, da ne bo trpel, da bi se stranka preveč približala njegovi vojski, ker jo hoče ohraniti udarno za potrebe domovine, medtem ko se ne bi mogel zanašati na njo, če bi bila vdana samo stranki in ne državi in narodu.

Vse kaže, da bo moral Fritsch odstopiti in bi v tem primeru prišel na njegovo mesto general von Rundstedt, ki je vdan narodnosocialistični stranki.

Posaarski plebiscit

Rim, 22. nov. TG. Sarski odbor je imel ponovno sejo in pravijo, da je sprejel več razveseljivih sklepov z ozirom na odkup posaarskih premogovnikov, če bi plebiscit ugodno izpadel za Nem-

čijo. Francija bi se baje zadovoljila s povrnitvijo francoskega denarja, ki sedaj kroži v Posarju, in bi ga sprejela kot odkupnino za premogovnike, ki so njena last.

21 milijonov katoličanov v Nemčiji

Berlin, 22. nov. e. Državni statistični urad je izdal številčne podatke o verstvih v Nemčiji. Statistika pravi, da prebiva v Nemčiji okroglo 65 in pol milijonov ljudi, od katerih pripada okroglo 40 milijonov 900.000 ali 62,6% protestantski cerkvi, 21.200.000 pa katoliški cerkvi (32,5%). Židov je okrog pol milijona, torej manj kot en odstotek prebivalstva. Židovsko prebivalstvo je v zadnjih dveh letih padlo za 65.000 (bežali so v inozemstvo).

Göring obiše Romunijo

Bukarešta, 22. nov. b. »Independence Roumaine« piše, da bo pruski ministriški predsednik Göring v najkrajšem času obiskal Bukarešto.

Francija za letalstvo

Pariz 22. nov. b. Letošnji proračun letalskega ministristva znaša 2,5 milijard frankov (9 milijard dolarjev). Razen tega je letos vojnemu ministristvu dovoljen izreden kredit 1,5 milijard frankov, od katerega zneska se je polovica že uporabila. Za l. 1935-36 je ministristvo zahtevalo nov kredit v višini ene milijarde francoskih frankov. Novi francoski lovski aparati imajo brzino 400 km na uro. Bombna letala lahko nosijo do 1000 kg bomb do Berlina in nazaj. Sedaj se izdeluje nov tip lovskega aparata z enim sedežem, ki bo imel brzino 400 km na uro. Za popolno organizacijo letalskega brodogoja bo potreben znesek 3,5 milijarde frankov. Po računih vojnega ministristva razpolaga Nemčija s približno 1100 letali. Francija je sicer še vedno močnejša, toda nemški aparati so hitrejši in boljši.

Poljaki hudi na Francijo

Pariz, 22. nov. b. Po zadnjih statističnih podatkih se nahaja sedaj v Franciji 500.000 poljskih delavcev, ki so po večini zaposleni pri industrijskih podjetjih in pa v kmetijstvu. Poljska je za Italijo druga država, ki ima v Franciji največ svojih delavcev. Vse kaže, da bo sedaj francoska vlada polovico teh delavcev poslala nazaj na Poljsko, da najde zaslužek za svoje brezposelne domačine.

Prava podoba Madjarske

Država plemičev, ki davijo kmeta

Polovica zemlje v rokah gospode - 431.000 družin brez zemlje

Bukarešt, 22. nov. b. Snoči je imel v Cluju predavanje bivši budimpeštanski advokat in sedanj izdajatelj lista »Uj Magyarog«, ki izhaja v Bukarešti, dr. Fenyves. Dr. Fenyves je silno ostro kritiziral sedanji madjarski režim, ki ga je tudi prislil na to, da pobegne v inozemstvo. Zlasti je ostro napadel madjarsko revizionistično politiko. Dr. Fenyves trdi, da mirovne pogodbe niso krive sedanjemu gospodarskemu stanju Madjarske, temveč, da je edini vzrok v tem, ker madjarsko plemstvo drži v svojih rokah večji del plodonosnih zemljišč in neusmiljeno izkorišča ljudstvo. Madjarski kmet živi danes mnogo slabše, kakor živina. Zdravstvene razmere so tako obupne, da je umrljivost naravnost ogromna. Površina obdelane zemlje znaša 16 milijonov jutrov, od katerih je 32,6% v rokah veleposestnikov, 151.600 madjar-

skih družin ima posestva, ki so večja od 10 jutrov, 292.000 madjarskih družin ima posestva, ki so manjša kakor 10 jutrov, 431.000 družin pa sploh nima nesar in te se neusmiljeno izkoriščajo po nenasnih aristokratih. Širše mase na Madjarskem nimajo prav nobenega smisla za revizijo mirovni pogodbe, ker se dobro zavedajo, da bi taka revizija zahtevala od njih nov krvni davček, ki ga nihče ne želi. Po reviziji mirovni pogodbi govori neprestano le madjarska industrija, ki misli, da bo dobila s tem nova tržišča. Današnja Madjarska ni ničesar drugega, kakor visoka sola za gnusne atentate. Ne samo na Janka Pusti, temveč tudi v drugih krajih, ki ležijo ob jugoslovanski meji, so taborišča hrvaških emigrantov, ki se vadijo v uporabi orožja in razstreliva proti lastnim bratom.

Francoska notranja politika

Borba proti Flandinu začela

Pariz, 22. nov. e. Borba za spremembo francoske ustave še nikakor ni končana. V javnem mnenju se namreč še zmeraj silno vneto govori o ozadju zadnje vladne krize in o Doumergueu. Tako je »Echo de Paris« nedavno razpisal javno glasovanje za Doumerguea. Zanimivo je dejstvo, da se je za Doumerguea samo v Parizu izjavilo nad en milijon podpisnikov. »Le Petit Journal« pa je razpisal nagradno tekmovanje, kdo bi naj bil diktator v Franciji. List predlaga štiri imena, in to: Herriota, Tardieua, Daladiera in Daudeta. Kdor bo izrebran, dobi 50.000 frankov.

Celo radikali se niso mogli otresti te more, ki se pada na njihova ramena. Zato so danes sklicali sejo poslanskega kluba. Na tej seji so zavzeli precej ostro stališče proti neomejenim vojnim kreditom. Glavni del razgovorov pa je bil posvečen predlogom glede spremembe ustave. Po dolgi de-

batli so se radikali odločili za precej radikalno rešitev: predlagajo namreč ustanovitev velikega narodnega gospodarskega parlamenta, ki bi bil prav za prav vrhovna stanovska zbornica. Ta zbornica pa ne bi imela nikakih pravic, ki jih ima sedaj parlament in bi ta še naprej obstojal v vsem dosedanjem obsegu.

Pariz, 22. nov. b. Komunistično-socialistični tisk je pričel srdito napadati Flandinovo vlado. Vsi komunistični in socialistični listi so objavili apel na svoje pristaje, v katerem ostro napadajo Flandina in trdijo, da gre Flandin po isti poti, po kateri je šel Doumergue. Flandin nadaljuje Doumergueovo politiko, katere cilj je bil, da se uvede v Franciji avtoritativen režim, kakor da se ni nič zgodilo. Zaradi tega napoveduje komunistično-socialistična fronta najostrejšo borbo proti sedanji vladi.

Glasbena Matica v Sofiji

Sofija, 22. nov. m. Snoči ob 11 je dospel v Sofijo pevski zbor Glasbene Matice iz Ljubljane, da priredi turnejo po Bolgariji pod vodstvom pevovodje Mirka Poliča in predsednika Glasbene Matice dr. Ravniharja. Matičarjem so pridelili nadvse prisrčen sprejem na železniški postaji, ki ga je organiziralo jugoslovansko-bolgarsko društvo v Sofiji, s svojim predsednikom Dino Kazasovim, novim bolgarskim poslanikom v Belgradu, na čelu. Pri organizaciji sprejema so sodelovali tudi člani upravnega odbora »Narodnih zborov« s predsednikom Stajnovim in člani pevskih zborov Gusle, Rodina, Kavala in Rodna pesen. V imenu bolgarskega Penkluba je Matičarje pozdravila ga. Bagrijanova. Sprejema na postaji se je udeležilo tudi mnogo sofijskega

meščanstva. Ko se je vlak ustavil na postaji, so bolgarski pevci pod vodstvom Dimitrova najprej zapeli jugoslovansko himno, nakar so Matičarji odgovorili z »Zivio klici. Nato so pa odpeli bolgarsko narodno himno »Sumi Marica«. Pevski zbor Rodne pesne je nato zapel še svojo himno. V imenu Zveze bolgarskih pev. društev je goste pozdrvil s toplim nagovorom Teofilov. Za prisrčni sprejem in pozdrave se je zavalil predsednik Glasbene Matice g. dr. Ravnihar. Čim so Matičarji stopili na sofijska tla, jih je pred železniško postajo pozdravljala velika množica sofijsčanov. S postaje so se gostje takoj odpeljali v hotele na prenočišče. Nocoj bo Glasbena Matica priredila koncert v dvorani Častniškega doma.

Novi kardinali

Vatikansko mesto, 22. nov. TG. S smrtjo kardinala Gasparrija so inozemski kardinali po dolgem času zopet dobili številčno premoč nad italijanskimi kardinali, ker danes je 27 kardinalov — inozemcev in 26 kardinalov — Italijanov. Potem takem je praznih 17 mest, če računamo, da šteje popolni kardinalski zbor skupno 70 članov. V vatikanskih krogih zatrjujejo, da bo sv. oče na prihodnjem tajnem konzistoriju imenoval nekaj novih kardinalov, katerih imena pa še niso znana. Največ izgleda ima nadškof v Buenos Airesu, ki je na tako sijajen način organiziral letošnji svetovni evharistični kongres. Tudi o krakovskem nadškofu princu Sapiehi govori, da bo imenovan za kardinala, tako, da bi Poljska dobila tri kardinala. — Kardinal Pacelli bo bržčas imenovan za kamerlenga sv. katoške Cerkve, čast in službo, ki jo je vršil pokojni kardinal Gasparri.

Pomorska pogajanja

London, 22. nov. b. Po informacijah jutranjega tiska ni rodil sestanek med angleškim zunanim ministrom sirom Johnom Simonom ter japonskim delegatom na pomorskih pogajanjih v Londonu Matsudeira nobenega uspeha, čeprav izgledi za nadaljna pogajanja niso popolnoma izbrisani. Japonski poslanik čaka na nova navodila. Nekateri listi trdijo, da se japonska delegacija trudi, da bi dosegla, da bi se pogajanja med Veliko Britanijo in Japonsko ter med Ameriko in Japonsko vodila ločeno in ej Matsudeira že izročil predlog za sklenitev angleško-japonskega nenapadalnega pakta. O tem predlogu sta govorila na današnjem sestanku sir John Simon in pa Norman Davis.

Ponarejevalci dolarjev

Newyork, 22. nov. b. Federalna policija je prišla na sled sijajno organizirani ponarejevalski tolpi, ki je že več let nemoteno spravljala v promet ponarejene stodalorske bankovce. Tej tolpi policija dolgo ni mogla priti na sled. V zadnjem času je pričela s to taktiko, da je pazila, v katerem delu mesta so se najbolj pojavljali ponarejeni stodalorski bankovci, in je svoj obroč vedno bolj stiskala, dokler se končno ni ustavila pri neki hiši ter jo dolgo opazovala, kdo prihaja v njo in kdo odhaja iz nje. Končno se je ugotovilo, da mora ravno v tej hiši biti ponarejevalska tolpa. Zaradi tega jo je ponoči obkolila in izvršila preiskavo. Uspeh je bil popoln. Policija je našla v tiskarni stodalorskih bankovcev 12 oseb, med katerimi je bila tudi neka ženska, ki je najbolj hitela z delom. Ponarejevalska tolpa je razpolagala z najmodernejšimi aparati za ponarjanje denarja, denar pa so ponarejali tako, da ga tudi najboljši poznavalci denarja skoraj niso mogli ločiti od pravega. Policija je zaplenila 7000 izdelanih stodalorskih bankovcev in nekaj še nepopolnih falzifikatov. Računajo, da je ta tolpa vrgla na trg v zadnjih letih okoli 2 milijona ponarejenih dolarjev.

Usoda bratovskih skladnic

Belgrad, 22. nov. m. Dne 11. decembra bo v ministristvu za gozdove in rudnike konferenca za odzdravljanje bratovskih skladnic. Konferenca se bo sestala na prošnjo, oziroma na predlog Glavnega bratovske skladnice v Ljubljani, ki je radi tega, ker se je število delavcev znižalo, kor so se v zvezi s tem zmanjšali tudi dohodki bratovskih skladnic, število upokojencev pa je zvišalo, začela v težek položaj. Slično stanje je tudi po ostalih bratovskih skladnicah. Konferenca se bodo udeležili zastopniki Glavnih bratovskih skladnic, ministristva za socialno politiko in narodno zdravje, delavskih zbornice in industrijskih zbornice.

„Komisija za likvidacijo agrarne reforme“

Z rešenjem ministra za kmetijstvo z dne 9. okt. 1934, št. 66.314, je bilo odrejeno, da se sedež »komisije za likvidacijo agrarne reforme« za srez: Murska Sobotna, Dolnja Lendava, Ptuj, Ljutomer, Maribor levi breg in desni breg, Prevalje, Slovenj Gradec, Konjice, Smarje pri Jelšah in Čeje je prenesti iz Maribora v Ljubljano in da nosi naziv: »Komisija za likvidacijo agrarne reforme I. v Ljubljani« (Po slovensko se to pravi: »Odbor za razdelitev veleposestev.« Opomba uredn.), dočim ima komisija za ostale srezne v dravski banovini s sedežem v Ljubljani, sedaj naziv: »Komisija za likvidacijo agrarne reforme II. v Ljubljani«.

»Komisija za likvidacijo agrarne reforme I.« je pričela poslovati v Ljubljani dne 10. novembra 1934. Prostore ima skupno s komisijo za likvidacijo agrarne reforme II. na Starem trgu št. 34-II.

Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani.

Poklonitev na Oplencu

Belgrad, 22. nov. AA. Z odlokom prometnega ministra se rok veljave popustov na voznji pri potovanju na Oplencu podaljša do 31. decembra t. l. Potovanja se morajo vsrčiti v skupinah po najmanj 5 oseb. Potniki morajo na odhodni postaji ali pa pri društvu Putnik kupiti cel vozni listek do Arandjelovca, oziroma Mladenovca in železniško legitimacijo; to jim bo veljalo za brezplačni povratek. Potrdila o obisku Oplenca bo izdajala občina v Topoli za potnike z voznim listkom do Mladenovca, za potnike do Arandjelovca bo pa legitimacije overavala železniška postaja v Arandjelovcu.

Potovanje večjih skupin je treba prijaviti na odhodni postaji najmanj 24 ur pred odhodom. Topola, 22. nov. Danes je prišla na Oplenc delegacija Združenih nacionalnih železničarjev in brodarjev, okoli 600 po številu. Ob 11 se je vršila v cerkvi na Oplencu žalna svečanost, ki jo je opravil stari svečenik iz Topole Gjordjevič.

Nato je prišla tudi delegacija jugoslovanske nacionalistične mladine »Karagjorgje« pod vodstvom g. Pavliča in Doroskega iz Belgrada.

Pravda proti čsl. podjetju

Belgrad, 22. nov. m. V belgrijskem okrožnem sodišču se je začela danes kazenska razprava proti članom razsodišča v sporu med našo državo in českoslovaško tvrdko Ringhofer Werke A. G. iz Smiehova. Na zatožni klopi so dr. Mileta Navoković, profesor mednarodnega prava na belgrijskem vseučilišču, Mihajlo Jovanović, kasnejski sodnik v pokojju, Dorđe Jovović, predsednik belgrijskega trgoveškega sodišča v pokojju, Miroslav Lontkijević, načelnik prometnega ministristva, in odvjetniki Kosta Trajković, Aleksander Nedeljković in Dušan Mirković. Preditala se je obširna obtožnica, ki očita obtožencem, da so v svojstvu kot sodniki razsodišča v sporu tvrdke Ringhofer Werke A. G. proti naši državi dogovorno pristali na obljubo darila, vsak po 150.000 Din, ki so jih ponudili navedeni trije odvjetniki kot zastopniki tvrdke Ringhofer, če bo razsodba tega razsodišča postala pravomočna. To razsodišče je obsodilo našo državo, da mora izplačati česki tvrdki 1.250.000 zlatih frankov in 17.005.000 Din za neko naročilo, ki ga je bivša kraljevina Srbija leta 1914 naročila pri tvrdki Ringhofer Werke A. G.

Zborovanje Male zveze

Belgrad, 19. oktobra. m. Danes ob 10 se je začelo izredno zasedanje stalnega Sveta Male zveze pod predsedstvom letošnjega predsednika, romunskega zunanje ministra Titulescu. Izredno zasedanje Male zveze se vrši radi tragične smrti blagopokojnega kralja Aleksandra. Nekoliko po 10 je prišel v zunanje ministristvo g. Titulescu s svojimi kabinetnimi šefom Nevišorjem in dr. Ivanom Subotičem, katerega gost je Titulescu za časa bivanja v Belgradu, in z Val de Marescom, stalnim tajnikom romunske delegacije pri Zvezi narodov. Kmalu za Titulescom je prispel v zunanje ministristvo tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš s svojim tajnikom Spačekom. Pri vstopu v ministristvo so sprejeli oboje ministra kabinetni šef našega zunanje ministra Jevtiča dr. Markovič in stalni tajnik pri Svetu Male zveze Jovanovič ter še tiskovnega odseka Zivotič. Pri vstopu v svoj kabinet pa ju je sprejel g. Jevtič. Takoj nato se je pričela seja treh zunanjih ministrov Male zveze. V času te konference je bil zunanji minister Jevtič nenadoma poklican v narodno skupščino ter ga je v tem času nadomestoval prvi njegov pomočnik dr. Purič. Sedanjemu izrednemu zasedanju Male zveze so prisostvovali tudi naš poslanik v Bukarešti Čolak-Antić, romunski poslanik na našem dvoru Guranescu, češkoslovaški poslanik na našem dvoru dr. Velnar ter svetnik zunanje ministrstva Subotič. V čast obema zunanji ministroma-gostoma je Jevtič popoldne priredil intimno kosilo v dvorani zunanje ministrstva. Popoldne se je seja zunanjih ministrov Male zveze nadaljevala in so na njej pretresali vsa zunanje politična vprašanja, ki so nastala radi zadnjih dogodkov.

Belgrad, 19. oktobra. c. Turški zunanji minister Tevfik Ruždič bej je po konferenci držav Balkanske zveze izjavil časnikarjem, da se sestanejo države Balkanske zveze k rednemu zasedanju 26.

Izsledovanje atentatorjev

Glede dr. Paveliča in študenta Kvaternika, ki ju je na prošnjo francoske sodne oblasti aretirala v Turinu italijanska policija in ki se sedaj nahajata v tamkajšnjih sodniških zaporih, se do sedaj ni izvedelo ničesar novega, razen tega, da tajita sleherni udeležbo pri atentatu.

Pač pa prihaja glede Paveliča senzacionalna vest iz Marseille, da so tam našli listek, ki dokazuje, da se je v nekem tamkajšnjem prenočišču javil nek Julij Pavelescu, ki je zapisal, da je star 49 let in da je nadzornik romunskih državnih železnic. Agenti, ki so se podali v tisto prenočišče, so tam pokazali fotografijo dr. Ante Paveliča. Osebe prenočišče je takoj spoznalo, da je to fotografija njihovega gosta Pavelesuja. Iz tega bi sledilo, da so atentatorji videli Paveliča v Marseille in se bo sedaj ta reč skušala od njih izvedeti.

Se bolj važna se zdi policiji identifikacija nekega Mio Bizika (?), delavca, starega 29 let, ki je tudi vpleten v zaroto. Ta Bizik je, kakor domnevajo, aranžiral odhod atentatorjev Pospisila, Rajčiča in Mija Kralja iz Ogrske. Niso pa tega človeka še mogli izslediti. Enako si francoska policija prizadeva, da bi našla skrivnostno blondinko Marijo Vondraček in nekega človeka, ki je prišel ponjo v neki pariški hotel na avtomobilu, ki je imel diplomatski znak. Imenoval se je ta človek Clarke, kar je seveda lahko in tudi najbrže izmišljeno ime.

Puščajoč vso odgovornost dotičnemu listu, beležimo informacijo »Pariser Tageblatt«, glasila nemških emigrantov v Franciji, ki trdi, da se je Pavelič nahajal v Berlinu, kjer je bil sprejet.

Od takrat da so imeli Pavelič in njegovi tovariši List pravi tudi, da je značilno, da je revolver, znamke Walter, ki ga je imel morilec, izdelek tovarne v Mülhlausnu, ki ga je izdelala šele pred tremi meseci in ki se še ne nahaja v prometu. Odgovornost za to navede seveda prepučamo popolnoma »Pariser Tageblattu«.

Policija v Sofiji je pred nekaj dnevi aretirala inozemca, ki je izjavil, da so pred obiskom pokojnega kralja Aleksandra dopeli v Sofijo trije zarotniki, ki so imeli namen, izvršiti atentat na pokojnega kralja. Baje so se ustavili samo en dan in odpotovali, ker so videli, kako zelo je bilo preskrbljeno za varnost življenja pokojnega kralja, tako da je bil vsak atentat obsojen na neuspeh. Policija je tega inozemca pridržala v zaporih, da izve, ali ni mogoče tudi on imel kakšne odnose z zarotniki.

O morilcu kralja, Georgijevu, se izvejo sledeče podrobnosti: Bil je mehanik, potem pa se je udeležoval kot trgovski potnik. Kot član teroristične organizacije je imel na vesti najmanj 30 umorov. Spravil je s poti vse, ki so bili na poti organizaciji, kateri je pripadal. Zaradi njegovih tesnih zvez s teroristom Cirilom Drangevim, sinom polkovnika Drangeva, nekateri domnevajo, da je bil navdihovalec marseillskega zločina Ciril Drangev, ki je tudi specialist v umorih in ubojih. Georgijev je brez dvoma računjal s tem, da bo po atentatu na pokojnega kralja lahko zbežal, ker je imel s seboj v žepu denar in potni list.

Število zarotnikov mora biti zelo veliko in se nahajajo gotovo raztreseni po najrazličnejših državah. Povsod so imeli svoje podružnice, skrite pod različnimi imeni in nameni. Posebno močni sta morali biti skupini v Lausanni in v Zenevi, kjer pa so poizvedbe nekoliko težke, ker se jim upira socialistična vlada kantona.

Tudi v Gradcu vrši avstrijska policija preiskavo, ki naj odkrije člane zločinske družbe, razpredene po vsej Evropi. Po poizvedbah graške policije je bil eden poglavitnih šefov te zločinske družbe neki Stefan Dujčić. Dujčić je v zadnjih mesecih v Gradcu umrl. Zločinci so imeli v Gradcu pravo poizvednico, ki se je, kakor se zdaj izve, živahno udeleževala.

Tudi na Holandskem so zločinci imeli organizacijo. To se je odkrilo sedaj, ko je policija v Amsterdamu prišla študenta, ki se piše Jež ali Ježa ali Jeza, oziroma kako drugače. Fant je star 19 let in ima francoski potni list, izstavljen na nekega človeka, ki je umrl še pred dvema leti kot žrtev neke avtomobilske nesreče. Jež ali Jeza je izjavil, da je član neke dijaške organizacije, ki ima na programu teroristična dejanja.

Zdi se, da je zarotnikov veliko več nego samo pet ali osem, kakor je domnevala doslej francoska policija. Na vsak način ra-

oktobra v Ankari. Poudarilo je, da so države Balkanske zveze odločene, nadaljevati politiko pokojnega kralja Aleksandra.

Kanya v Rimu

Budimpešta, 19. oktobra. AA. Madjarski dopisni urad poroča: Iz Rima javljajo, da se je davi pripeljal tja zunanji minister Kanya. Prišel je iz San Rema, kjer se je mudil tri tedne na dopustu. Hotel je porabiti svoje bivanje v Italiji, da obišče predsednika vlade Mussolinija in državnega tajnika za zunanje zadeve Suvicha ter se je zato, preden se vrne na Madjarsko, odpeljal se v Rim.

Zaimis zopet izvoljen za predsednika grške republike

Atene, 19. okt. AA. Danes ob 11 se je vršila volitev predsednika grške republike. Za predsednika je bil vnovič izvoljen gosp. Aleksander Zaimis. Oddanih je bilo 330 glasov. Zaimis je dobil 197 glasov, opozicija je oddala 112 belih listov. Upokojeni general Karalis je prejel 18 glasov, predsednik senata Gonatas pa 1 glas, 1 narodni predstavnik se je vzdržal glasovanja, 1 glasovnica je bila neveljavna. Izid glasovanja so prisotni sprejeli z odobravanjem.

Popoldne ob 4 bodo zastopniki senata in skupščine sporočili g. Zaimisu, da je vnovič izvoljen za predsednika grške republike. Vladni listi posvečajo g. Zaimisu tople članke in poudarjajo, da je njegova ponovna izvolitev garancija za mir v notranjosti. Prav tako pa se bo v bodoče nadaljevala v zunanji politiki dosedanja smer.

zen atentatorjev, ki so bili do sedaj aretirani, ali pa, glede katerih je ugotovljeno, da so bili v zvezi z njimi, obstoja še cela skupina teroristov, ki se je nahajala v Nyonu v Švici in se je 28. septembra podala v Bern.

Kar se tiče »Angleža« Clarka, ki so ga v hotelu v Ulici sv. Ane v Parizu, kjer je bivala »lepa blondinka«, videli skupaj z njo, je diplomatski znak C. D. (Corps Diplomatique) videl neki nosač, ki se je pa seveda lahko zmotil ali pa tudi lahko fantaziral.

O Evgenu Kvaterniku, ki se nahaja sedaj, kakor znano, v turinskih zaporih, poroča švicarska policija, da so ga večkrat videli v kuloarjih palače Zveze narodov. Zdi se, tako pravi švicarska policija, da je Kvaternik kot eden izmed šefov mednarodne zločinske organizacije izšel nalog, da pripravi atentat na blagopokojnega kralja Aleksandra v Lausanni, kamor se je kralj po obisku v Parizu nameraval podati zaradi konzultacije z zdravnikom. Tako si je razlagati, da se je Kvaternik mnogo gibal tako v Lausanni kakor v Zenevi in Nyonu, kjer se povsod nahajajo njegove sledi.

Švicarska policija je tudi našla neko važno pismo, o koiega vsebini noče še ničesar izdati, ki pa odkriva zelo važna dejstva, katera dokazujejo krivdo dr. Paveliča in Kvaternika.

Francija zahteva izročitev dr. Paveliča in E. Kvaternika

Marseille, 19. okt. c. Preiskovalni sodnik, ki preiskuje vse okolnosti zločina v Marseille, je danes samo proučeval vse akte in zato ni nikogar zasliševal. Pač pa je že danes dopolnje podpisal zadevni akt, na podlagi katerega zahteva izročitev dr. Paveliča in Kramerja-Kvaternika. Vsi zločinci, ki so v marseillskih zaporih, so priznali, da so delali po naročilih dr. Paveliča. Marseillska policija je sedaj tudi ugotovila, da se je dr. Pavelič mudil v Marseille dne 30. septembra. Policija tudi zelo pospešeno išče sledov za Muršičem (?), ki je v Zürichu na kolodvoru predal zločincem potne liste, denar in zadnja navodila.

Turin, 19. oktobra. c. Italijanska policija vzdržuje največjo tajnost o zasliševanju dr. Paveliča in Kvaternika. Izvedelo se je samo to, da policija mrlično zasleduje nekega skrivnostnika, ki je Kvaterniku in Paveliču v njihov hotel sporočil telefonično, da je njihova aretacija imanentna. Vendar pa osumljenca nista sledila njegovemu svarilu, ker sta smatrala, da je to opozorilo kakega provokatorja.

Pariz, 19. okt. TG. Francoske oblasti zahtevajo izročitev voditelja hrvaških teroristov Paveliča, ki so ga italijanske oblasti prijele v Turinu v četrtek. Enako zahteva francoska oblast tudi izročitev Kvaternika Evgena. Predno pa bo italijanska vlada lahko ustrepla zahtevi Francije, bo potrebna odločitev, če je bila vloga, ki sta jo igrala oba aretiranca pri marseillskem zločinu, tehnično političnega značaja ali ne. Praksa uči, da se političnih zločincev ne izroča. Izjeme pa se dela navadno pri zločincih ne izroča. Izjeme pa se dela navadno pri ministrih kake države, ali pa samega šefa države. Marseillska policija je medtem ugotovila, da je Pavelič prekorajčil francosko mejo dne 30. septembra, da pripravi vse potrebno za umor jugoslovanskega kralja in da se je sestel z neko žensko v marseillskem hotelu v bližini železniške postaje. Tam se je vpisal pod imenom Pavelarescu.

Aretacije v Celju

Ljubljana, 19. oktobra.

Današnji »Slovenski narod« objavlja pod gornjim naslovom sledečo vest iz Celja: Celje, 19. okt. Snoči so celjski orožniki v dvorcu v Medlogu pri Celju, ki je last upokojenega Slavka Kvaternika, očeta Evgena Kvaternika, aretirali njegovo mater Kvaternikovo in njegovo sestro, ki je poročena z nekim Berlinčanom. Odpeljali so ju v zapore okoli sodišča v Celju.

Vanče Mihajlov

Carigrad, 19. okt. m. Voditelj VMRO Vanča Mihajlova, ki je pobegnil pred zasledovanjem bolgarske policije iz Bolgarije v Carigrad ter je pred par dnevi iz Carigrada odšel neznan kam, so turške policijske oblasti sedaj konfirirale v vasi Kastamuni v notranjosti Turčije. Turška vlada se bo v vprašanju Vanče Mihajlova bavila v najkrajšem času in se bo tedaj odločalo tudi o njegovih nadaljnjih usodi.

Sklepna seja narodne skupščine

Belgrad, 19. okt. m. Danes popoldne ob 17 je imela narodna skupščina zadnjo sejo v tem zasedanju, ker bo z jutrišnjim dnem, 20. oktobra, otvorjeno novo redno jesensko zasedanje. Sejo je otvoril predsednik narodne skupščine dr. Kumanudi, ki je imel najprej daljši spominski nagovor za umrlim bivšim predsednikom francoske republike Poincaréjem in za umrlim francoskim zunanjim ministrom Barthoujem.

Poklon umrlemu Poincaréju

Dr. Kumanudi je v svojem govoru med drugim naglasil, da sta v času, ko je naš narod točil solze po izgubi viteškega kralja Zedinitelja, umrla v Franciji dva iskrena prijatelja našega naroda, Poincaré in Barthou, ki sta služila svoji domovini kot prava apostola miru, fanatična in požrtvovalna. Poincaré, ki je v svoji domovini zavzemal najodgovornejša mesta v notranji in zunanji politiki, je vedno znal ohraniti prisotnost duha in ravnotežje uma. Že pred svetovnim požarom je budno zasledoval vse priprave v srednji Evropi in Francija po njegovi zaslugi ni pričakovala teh dni nepravilnosti. Tudi ni mala zasluha pokojnega Poincaréja, da se je sporazum treh veleisl: Rusije, Anglije in Francije takoj v začetku konflikta postavil na stran ponižane in napadene Srbije in se radi agresivnih udarcev centralnih veleisl takoj dvignil v obrambo Srbije. Po komani svetovni moriji je pa tudi na položajih šefa države v času svetovne mirovne konference vplival, da so se meje Jugoslavije postavile čim pravičneje, in je smatral Jugoslavijo za glavno oporo reda in mirnega razvoja na jugovzhodu Evrope. Ta veliki državnik je visoko cenil čvrstost, čistost in zdravi duh našega naroda ter ljubil njegovo viteštvo in pravico ljube. Istotako je Louis Barthou iskreno sodeloval za Srbijo in pozneje za Jugoslavijo ter je padel obnemem z našim pokojnim kraljem in službi politike miru in zavezniške zvestobe v trenutku, ko je z največjim prepričanjem in navdušenjem skupno z našim blagopokojnim kraljem hotel to politiko učvrstiti in zapečatiti v prestolnem mestu Francije. Predsednik skupščine je nato naglasil, da so se vsem v toplem spominu besede tega velikega državnika, ki jih je ob priliki zadnjega obiska pri nas izgovoril na govornici v naši narodni skupščini, ko je dejal: »Francija vas ljubi, med našima dvema narodoma obstoja solidarnost in ona udanost, ki se s pravim imenom imenuje bratstvo.« Kako je veroval v Jugoslavijo, njeno moč in bodočnost, pričajo zopet njegove besede, ki jih je izgovoril ob isti priliki: »Edinstvo Jugoslavije je nacionalna resnica, ki ne more zastarati in se ne odtujiti, od česar ne more biti nič močnejšega. Jugoslavija je domovina čvrste in močne rase, ki lažem predstavlja smrt in tako dela čast človeštvu.« Pokojni Barthou politike nikdar ni smatral za čisto navadno kariero, ampak vedno za službo v interesu države, in je bil idealist in najplemenitejšem smislu te besede. Sedaj je padel kot žrtev najnižjih in nečloveških instinktov pod zahrbtnimi in podlimi revolver-skimi strelji zavratnega morilca, on kot prepričan apostol miru, in sicer ravno v trenutku, ko je bil prepričan, da bo s svojo opretno in premišljeno politiko zavaroval triumf ljubezni, bratstva in človečnosti med ljudmi in narodi.

Poslanci so spominski nagovor predsednika skupščine poslušali stoje ter so skupno z dr.

Kumanudijem obema velikima pokojnikoma vzklikali: »Slava!« Predsednik skupščine je imel nato še krajši spominski govor za umrlim poslancem Doličem, ki je zastopal okraj Podravska Slatina.

Novo uredbe

Potem je skupščinski tajnik prečital razne akte, ki so jih dostavili narodni skupščini posamezni ministri in senat. Dalje je tajnik sporočil, da sta trgovinski in zunanji minister predložila narodni skupščini v pretres dve konvenciji. Sporočil je tudi, da je ministrski predsednik predložil narodni skupščini v odobritev uredbo ministrskega sveta z dne 9. maja 1934 o prenehanju zastarelosti knječkih menic, uredbo ministrskega sveta z dne 3. avgusta 1934 o prepovedi poplavljanja oblek in obutve v industrijskih podjetjih in njihovih podružnicah, uredbo ministrskega sveta z dne 5. avgusta 1934 o maksimiranju obrestne mere, uredbo ministrskega sveta od 3. avgusta o zaščiti kmeti. Za proučevanje teh uredb se bo izvolil poseben odbor. Nadalje je bilo sporočeno, da je finančni minister predložil narodni skupščini v odobritev uredbo ministrskega sveta z dne 10. avgusta 1934 o nadzorovanju proizvajanja in uporabe plemenitih kovin, ki je bila izdelana v smislu § 53 finančnega zakona za proračunsko leto 1934-35. Ta uredba se je odstopila v pretres finančnemu odboru narodne skupščine. Nato so prečitali veliko število interpelacij na posamezne ministre. Po interpelacijah je tajnik narodne skupščine sporočil, da prosi pravosodni minister, da se izročijo sodišču nekateri poslanci. Med drugimi zahteva pravosodni minister, da se izročita sodišču poslanca Josip Benko radi prestopka po § 107 in 108 k. z. in Ivan Urek radi prestopka po § 302 in 127 k. z. Zahteva pravosodnega ministra se je odstopila v pretres imunitetnemu odboru.

S tem je bil dnevi red današnje seje izčrpan in je notranji minister prečital sledeči ukaz: »V imenu Nj. Vel. Petra II. po milosti božji in narodovi volji kralja Jugoslavije, so kraljevi namestniki na predlog ministra za notranje stvari in po zaslišanju ministrskega sveta na podlagi čl. 32 in 60 ustave sklenili in sklepajo, da se narodna skupščina, sklicana z ukazom od 17. oktobra 1933 na redno zasedanje za 20. oktober in otvorjena z ukazom od 20. oktobra 1933, zaključi s čitanjem tega ukaza in da se narodna skupščina sklicuje k rednemu zasedanju na dan 20. oktobra 1934. Minister za notranje zadeve naj izvrši ta ukaz. V Belgradu, 19. oktobra 1934. Pavle s. r., dr. Stanković s. r., dr. Perović s. r.«

Nato je bila seja zaključena. Prihodnja bo jutri dopoldne ob 9 ter se bo na njej izvolilo novo predsedništvo narodne skupščine.

Seja senata

Belgrad, 19. okt. m. Istočasno kakor narodne skupščine je bila sklicana tudi seja senata. Tudi na tej seji je predsednik senata dr. Tomasić imel daljši spominski govor za umrlima velikima francoskima državnikoma Poincaréjem in Barthoujem. Tudi na seji senata je notranji minister Živojin Lazić prečital ukaz kraljevih namestnikov, s katerim se danes zasedanje senata zaključuje z današnjim dnem in otvori redno jesensko zasedanje senata z jutrišnjim dnem. Prihodnja seja senata bo jutri dopoldne ob 9 in se bo istotako na njej izvolilo novo predsedništvo.

Gil Robles o položaju v Španiji

Prvo je red in varnost - Nevarnosti vojaške diktature ni!

Pariz, 18. oktobra b. »United Press« poroča, da je postal položaj nove španske vlade nevzdržen, istotako pa tudi položaj predsednika republike Zamore. To dokazuje tudi izjava voditelja katoliške stranke Gil Roblesa, ki jo je objavila agencija Radio. V tej izjavi Gil Robles pravi, da so se monarhisti v Španiji silno okrepili in da predstavljajo veliko moč, medtem ko so radikali izgubili skoraj vsak vpliv, socialisti pa so popolnoma zlomljeni. Edino disciplinirana in močna je katoliška ljudska stranka. Toda razmere v Španiji so danes take, da morajo vsi špenci, ki želijo mir in red v državi, steti ob strani sedanje vlade. Predsednik republike ne predstavlja danes ničesar in ima po ustavi neznačajne pravice, pa še te mu lahko zmanjšajo. Gil Robles smatra, da bi vsaka sprememba režima pomenila pod sedanjimi razmerami navaden zločin. Krščanska in socialna revolucija pa danes še ni končana. Toda trenutno je prvo red in varnost, potem pa šele pridejo druga politična vprašanja, kakor agrarna reforma in drugo, da se od kmeta ustvarijo majhni posestniki, ki naj pre- »stavljajo stebre novega reda in miru v državi. Nevarnosti vojaške diktature ni, ker za to tudi ni razloga. Vojski in častniki so samo izvršili svojo dolžnost in to bodo storili tudi v bodoče. Na koncu je Gil Robles izjavil, da je nasproten katalonskemu statutu. Toda s silo se pokret v Kataloniji in v baskijskih pokrajinah ne bo zadušil. Tem pokrajinam se mora dati avtonomija, seveda, če to zaslužita. Socializem je dokazal, da je v svojem bistvu samo predhodnik monarhije. Katoliška ljudska stranka ej za sedaj

absolutno republikanska, toda ta režim se mora iz temeljev reorganizirati.

Madrid, 18. oktobra b. Lahko se smatra, da je vojna v Asturiji v glavnem končana. Le v hribih so še manjše skupine vstaev, ki jih je vojska obkolila in jih hoče izstradati, da se tako izogne nepotrebnemu prelivanju krvi.

Dopisnik »United Presse« poroča, da so v vladi nastala nasprotstva treh ministrov vsled predloga predsednika republike Zamore, ki ga je pripravil predsednik vlade Lerroux, da se izvrši revizija obsoj, ki so jih izrekla vojna sodišča proti vstašem.

Madrid, 19. okt. TG. Vsi inozemski časnikarji v Španiji morajo glasom zadnjega odloka oblasti nositi vse svoje novice, ki jih pošiljajo inozemstvu, najpreje cenzoru na pregled. Enako so podvržena cenzuri tudi telefonska in brzojavna poročila. Španska vlada hoče na ta način preprečiti širjenje alarmantnih vesti o položaju v Španiji v inozemstvu.

Vladna kriza

Madrid, 19. oktobra. b. Po uradnih vesteh pričakujejo vsak trenutek vladno krizo. Ta kriza bi imela izbruhniti z odstopom predsednika republike Zamore, ali pa z ostavko vlade. Vzrok krize je iskati v tem, da hoče Zamora pomilostiti revolucionarje, ki jih je sodilo vojno sodišče. Temu nasprotuje večina članov vlade, zlasti pa vojaški krogi, ki za nobeno ceno nočejo dopustiti, da se pomilostijo častniki in vojski, ki so sodelovali pri državnem prevratu. Sedaj je tudi sam predsednik vlade Lerroux proti pomilostitvi. On povdarja, da bi v slučaju, če bi se z obsojenci blago postopalo, to predstavljalo slabost vlade in režima.

Venca iz Jugoslavije na odru, kjer leži truplo Poincaréja

Pariz, 19. okt. c. Danes so ves dan defilirale ogromne množice francoskega naroda mimo krste pokojnega Poincaréja. Vsa velika kapela Pantheona je bila zavita v črno. V sredini dvorane, pred spomenikom francoskih zarotnikov iz l. 1789, pa je bil postavljen katafalk, ob katerem so goreli veliki grški ognji. Katafalk je bil pokrit s svileno francosko trobojnico. Danes je bil predvsem dan šolske mladine in so vse pariške šole s svojimi gojenci in učitelji izkazale zadnjo čast velikemu vzgledniku domovinske ljubezni.

Popoldne ob 3 pa sta se pred Pantheonom ustavila dva velika avtomobila, ki sta vozila dva venca. Oba sta nosila modro-belo-rdeče trakove Jugoslavije in je eden nosil podpis Nj. Vel. kraljice Marije, drugi pa podpis Nj. Kr. Vis. kneza namestnika Pavla.

Von Papen bo odpoklican

Varšava, 19. okt. b. Več tukajšnjih listov poroča iz Berlina, da bo von Papen v kratkem odpoklican kot poslanik na Dunaju, ker ni mogel z uspehom izvesti zaupane mu naloge. Zamenjal ga bo redni nemški poslanik.

MIRIM KRALJICA ČOKOLADE

Specialitete so:

MLEKITA - mlečna čokolada
KAVITA - mlečna čokolada s prijetnim okusom kolonialne kave
MARLITA - deserina čokolada z obilno primesjo kakaovega masla
GRENKITA - plemenita gorčica prave narave čokolade.

Zapomnimo si imena, da moremo izbrati po svojem okusu, ko kupujemo čokolado.

Predpis pridobnine za 1934

Davčna uprava Ljubljana mesto razglašja, da bodo seznami oseb podvrženih pridobnini, razgrnjeni na vpogled obvezanec od 20. do vštete 27. oktobra 1934 med uradnimi urami. Nato se bo vršila pred davčnim odborom razprava o davčni osnovi od 5. novembra do vštete 9. novembra. O predlogih davčne uprave bodo davčni odbori razpravljali v splošnem v istem vrstnem redu in na dan, ki je naveden v razgrnjenem seznamu. V prvi vrsti pa se bodo obravnavali primeri onih davčnih zavezancev, ki bodo čakali pred razpravnim prostorom.

Slovenija na grob pokojnega kralja

Jesenice

V četrte dopoldne ob 9 se je naša župna cerkev napolnila do zadnjega kotička. Šolska mladina in ljudstvo vseh slojev se je zbralo k žalni božji službi za pokojnega vladarja. Pretresljivo je zadonela pesem »Usliši nas, Gospod!« in bolesto odjeknila v sreih vseh navzočih. Po svečanem opravilu se je vsa ogromna množica počasi razhajala na svoje domove. Popoldne pa so se zgrnili ti soči in tisoči od vseh strani, da se poklonijo pokojnemu kralju ob priliki žalne manifestacije pred carinarnico ozir mestnim magistratom. Ves široki vhod je bil zavrt v črno, v sredi na podstavku pa je bil kip pokojnega kralja Aleksandra. Sirene v tovarni in na železnici so zamolklo zatulile in vse je za pet minut popolnoma utihnilo, nakar so se sirene še enkrat oglasile. Sledili so žalni govori, g. dr. Vovk in g. Klavara sta orisala življenje pokojnega kralja, h koncu pa je godba zaigrala žalno koračnico in državno himno.

Koroška Bela

Tukajšnje prebivalstvo je zvedelo za strašni dogodek v Marseillu še isti dan in ga obširno komentiralo. Vse prebivalstvo brez razlike svetovnega nazora je ta strašni zločin obsojalo. Premnogi so se udeležili sprejema Nj. Vel. kralja Petra II. na Jesenicah, še več pa je bilo taktih, ki jim je bilo to onemogočeno radi premajhnega perona jeseniškega kolodvora. Občinski odbor je poslal k pogrebu štiri delegate. Jadranska straža je na svoji žalni seji, pri kateri je govoril o velikem pokojniku g. kaplan Duhovnik, prav tako sklenila, da pošlje svojega delegata. Žalne seje so imeli nadalje tudi še Strokovna skupina kovinarjev JSZ, Bojevnik, Gospodarska zadruga, Skupna komemoracijska svečanost pa je bila 18. oktobra pod predsedstvom g. župnika Zbontarja. Po petminutnem molku je imel g. župnik lepo izdelan govor o kraljevih vrlinah in o njegovih žrtvah za našo državo. Poudarjal je, koliko pozornost je posvetil temu dogodku sveti oče Pij XI. Soglasno je bila sprejeta sožalna brzojavka Nj. kralju. Vis. knezu namestniku Pavlu. — Tudi svete maše se je udeležilo ta dan toliko ljudi, kolikor jih pride v cerkev komaj še na božični praznik.

Radovljica

Pogrebni dan blagopokojnega vladarja je bil velik žalni praznik tudi za radovljiško župnijo. Cel dan je vsako delo počivalo. Tiba žalost je legla na vso župnijo. Ob 8 je g. dekan Fatur opravil svečano žalno službo božjo v navzočnosti polnoštevilno zastopanih uradov in društev. Bojevnikov je z žalnim znakom prikoralo v cerkev 151, gasilcev 36, Sokolov v uniformah 14, drugi so bili člani katoliških društev in drugi verniki v takem številu, da je bila naša velika cerkev natačeno polna. Kratek nagovor pri sv. maši z minutnim molkom v sredi je vse vernike zatopil v pobožni in hvalečni spomin blagopokojnemu vladarju. Cerkevni pevski zbor je lepo izvajal Klemenčičevo latinsko mašo, in konec sv. maše Arkov četverglasni spev spokornega psalma »Usmili se«.

Po žalni sv. maši so člani katoliških društev do zadnjega kotička napolnili obsežno dvorano Ljudskega doma. Navzoči so bili tudi zastopniki oblasti z g. okr. načelnikom dr. Vrečarjem. Sredi v črno zavitega in v zelenjem in državno trobojnicu okrašenega odra je sijala obžarjena od zarste električne luči kraljeva slika. Praznično razpoloženje je stopnjevalo pritajeno petje žalostinke »Usliši nas, Gospod!«, Lj. junaškega kralja nam je orisal odvotnik g. dr. Šmajd Albin. V svojem govoru je poudaril, da se klanjamo blagomu pokojniku kot katoličani in iz prepričanja zvesti državljani. Državna himna je zaključila pietetno slovesnost.

Nj. kralj. Vis. knezu namestniku Pavlu je bila poslana sožalna brzojavka, katero so podpisala katoliška društva: Vincenčijeva konferenca, Kršćanska šola, Katoliška akcija, Kmetička hranilnica in posojilnica, Kmetička nabavna in prodajna zadruga.

Svečan zaključek svečanosti pogrebne dne se je pod okriljem občinskega odbora za pokop blagopokojnega vladarja vršil na glavnem trgu pred graščino. Po žalnem zvonjenju je močan strel oznanil žalni molk. Kot govornik je nastopil ravnatelj Posojilnice g. Spicar. Združen pevski zbor je pod vodstvom domačega organista g. Mihelčiča zapel močno »Usliši nas«.

Kropa

Žalni spomin smrti viteškega kralja smo obhajali 18. oktobra. Po sv. maši je pel moški zbor menjaje se z duhovnikom psalm »Usmili se«. Ob 9 pa se je zbral ves kraj z gasilsko četo v zadrušnih prostorih. Oder je bil ves v žalnih zastorih, sredi njega med zelenjem in trobojnimi pasovi pa je bila postavljena kraljeva slika v črnem okvirju. Pred njo je gorela lučka. Moški zbor je pel pogrebne pesmi, g. župnik Kanduž pa je v govoru proslavil blagopokojnega vladarja, pod žigar vodstvom je bilo uničeno turško gospodarstvo na kršćanskem Balkanu, ki je ustvaril Jugoslavijo in tako vneto delal za mir z Bolgari in drugimi sosedmi. Na koncu so vsi navzoči zaklicali blagopokojnemu vladarju trikrat »Slava«, njegovemu nasledniku in kraljevemu domu pa izrekli vdanost z vzklikom »Živijo«.

Kovor pri Trziču

Vsa župnija z občinskimi odborem, šolo, z vsemi društvi se je zbrala 18. oktobra po žalni službi božji k žalni manifestaciji pred cerkvijo. Pred podobo pokojnega kralja, ovito v žalne in državne zastave, je moški zbor zapel nagrobno. Po govoru so sledile molitve za kralja in domovino. Nato so pevci zapeli dve nagrobni. Nj. kralj. Vis. knezu namestniku Pavlu je bila poslana brzojavka sožalja in vdanosti novemu kralju. Žalno sejo je imela tudi Hranilnica in posojilnica in Kmetička zadruga, ki sta poslali žalno brzojavko kralju, domu.

Kamnik

Z bridko žalostjo je v četrtek ves Kamnik v duhu spremljal vladarja na njegovi zadnji poti. Pri žalni službi božji, ki jo je ob 9 daroval v nadžupni cerkvi na Šutni g. dekan Matej Rihar ob asistenci, je bilo zbrano vse kamniško občinstvo z najvišjimi predstavniki naše javnosti. Prišlo je toliko ljudstva od vseh strani, da je bila prostorna župna cerkev napolnjena do zadnjega kotička, nad 250 ljudi pa je zanj pred cerkvijo prisostvovalo sv. maši in v iskreni molitvi prosilo Boga za srečo novemu vladarju. Po vseh okoliših v mestu in okolici

so gorele luči, ljudstvo pa se je po sv. maši zbiralo okrog radijskih zvočnikov in spremljalo tužni pogreb vladarja v prestolnici in popoldne na Oplencu. — Kamniško lovsko društvo se je zbralo pred sv. mašo pri predsedniku g. Antonu Stergarju k žalni komemoraciji za blagopokojnim kraljem Aleksandrom. Pred sliko našega blagopokojnika, ki je bila ovita v črno in okrašena z zelenjem in lovskimi trofejami, so gorele luči, predsednik pa se je spominjal vladarja, s katerim je naše lovstvo izgubilo plemenitega člana, Kamnik pa svojega najvišjega gosta in prijatelja, ki je tako rad pohajal v naše lepe planine in naklonil našemu okraju največjo čast s tem, da si je izbral Kamniško Bistrico za svoje najljubše lovsko razvedrilo. Kamniški lovci so se s trikratnim klicem »Slava« in s trinitutnim molkom poklonili spominu vladarja in priporočili njegovo dušo lovskemu patronu sv. Hubertu, naj jo popelje v večna lovišča.

Homec

Žalna svečanost na Komcu, ki jo je v četrtek popoldne privedila homiška občina na pobudo bivšega župana g. Gregorja Repanška, je bila tako dostojanstveno lepa, da se ljudska žalost ni mogla primerneje izraziti. Misijonska tiskarna je izdelala 500 žalnih vabil na najlepšem papirju z veliko sliko blagopokojnega vladarja. Vabilo je dobila vsaka hiša in ga pripela na odlično mesto v trajen spomin. Ob 14 se je zbrala na Homecu pred šolo skoraj dobesedno vsa velika občina. Formiral se je dolg sprevod: uniformirani gasilci so nosili žalno ozaljšano veliko sliko vladarja. Za njimi šolska mladina obeh šol, nato člani misijonišča v Grobljah, občinski odbor, odbori raznih organizacij, verske organizacije ter ostali moški in ženske. Ko je sprevod došel pred družtveni dom, so utihnilo zvonovi in podžupan g. Vavpotič je otvoril žalno zborovanje, odredil petminutni molk ter po končanih deklamacijah dal besedo g. Al. Poharju, superiorju misijonišča. Govornik je v vznešenih besedah proslavil velikega pokojnika, obsodil strašni zločin ter priporočil dušo pokojnega vladarja, donovino in novega kralja v molitve. Vsi zborovalci so skupno molili v te namene tri očenase. Nato je g. podžupan po državni himni zaključil prelepo žalno slavo z vzklikom: Bog živi novega vladarja!

Št. Gotthard

V četrtek, 18. oktobra, po cerkvenem opravilu, se je vršila v dvorani žalna proslava v spomin blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Šolska mladina, gasilska četa, strelska družina in še mnogo drugih fanarjev je napolnilo dvorano. Oder je bil v ta namen okusno okrašen z venci, v ozadju državne zastave. Sprejaj je bilo postavljena kraljeva slika, vsa pa rožah, ob straneh prižgane sveče, na drugi strani pa je bila slika novega kralja, Petra II. Otroci so zapeli »Lepa naša domovina«. Sledila je deklamacija Milke Tom, nakar je govoril šolski upravitelj g. Vinko Ravnikar. Šolska deklacija deklamirala pesem o pokojnem kralju. Nato nastopi g. župnik Franc Pajlar, ki v markantnih potezah opiše veličino pokojnega kralja. S konkretnimi primeri predoči navzočnim srčno dobrotljivost pokojnega kralja in pozove poslušalce, da naj ponese na svoje domove prepričanje, da smo s pokojnim kraljem Aleksandrom izgubili velikega moža, ki je padel za srečo Jugoslavije in za našo lepšo bodočnost. Navzočni so trikrat zaklicali »Slava«. Nastal je enominutni molk. Potem se je prebrala sožalna izjava, ki se pošlje na najvišje mesto. Podpisali so jo župni urad, gasilska četa, strelska družina, predsedstvo občine, krajevni šolski odbor, mlekarška zadruga, hranilnica in posojilnica. Učence V. Ravnikar je deklamiral pesmico v čast kralju Petru. Za sklep so zapeli državno himno.

Št. Vid nad Ljubljano

V sredo, 17. t. m. so se v Društvenem domu zbrale cerkvene organizacije k žalnemu zborovanju. Govoril je g. duhovni vodja cerkvenih društev ter v globoko zajetih besedah označil vso težo tragičnega dogodka v Marseillu. Zborovalci so se pretreseni in ganjeni razšli, noseč s seboj svetel spomin na blagopokojnega kralja.

Šmarje pri Ljubljani

Tudi pri nas je legla žalost zaradi smrti našega vladarja na srca vseh župljanov. Komaj smo verjeli tej žalostni novici. Ko pa je začelo zvoniti pri farni cerkvi in podružnicah, je postalo vsem očito. Za naše katoliško prosvetno društvo je g. župnik takoj izrazil sožalje na banovino. Na dan pogreba našega viteškega kralja pa je bila pri nas prav lepa spominska slovesnost. G. župnik je imel v cerkvi nagovor, sv. mašo in predpisane molitve. Po sv. maši so cerkveni pevci krasno odpele 50. psalm »Usmili se me, Bog«, po harmonizaciji g. megra Stanka Premrla. Cerkev je bila polna šolske mladine in njihovih predstojnikov, pa tudi veliko drugih vernikov, seveda so bili tudi vsi zastopniki tukajšnjih uradov. Po sv. maši so šli vsi v dvorano Katoliškega prosvetnega društva, ki je bila krasno pripravljena. Na odru je bila slika pokojnega kralja, spredaj polno belih krizantem, zgoraj pa državna zastava. Stražarji so bili trije gasilci z zastavo. Vsa prireditelj v dvorani je delo g. župana, g. občinskega tajnika Praprotnika, g. učne pošte upravitelja, poveljnika gasilcev g. Fr. Glihe in gospe Kužnikove, pa tudi drugih. Naša dvorana je malokdaj polna, danes pa je bila nabit polna; predvsem so jo napolnili gasilci iz Šmarja in Škofljice, šolski otroci, uradi in mnogo ljudstva in to brez sedežev, vsi stojč. Vso prireditelj je otvoril in vodil tukajšnji domačin, učitelj in občinski tajnik g. Anton Praprotnik, ki je imel lep govor. Sledila je deklamacija učenca Kocjanove in učenca Ladota Rozmana. Po enominutnem molku je predlagal g. Praprotnik sožalno brzojavko za dvorni maršalati in je bila takoj oddana. Lepo prirejen oder je bil ves dan na ogled občinstvu. — Prosvetno društvo ter Hranilnica in posojilnica sta poslali sožalno izjavo na banovino.

Lipoglav pri Šmarju

Pretresljivo je bilo zvonjenje skozi ves teden, ki je v četrtek z žalno proslavo dosogvo vrhunec žalne slovesnosti. Ob 8 je bila sv. maša, kateri so prisostvovali zastopniki občine, člani prostovoljnega gasil. društva, člani krajevnega šol. odbora, šolska mladina in mnogostevilno ljudstvo.

Gospod župnik Martin Pečarič je po sv. maši prečital žalno pismo prevz. knezoškofa Rozmana, nato pa v ginljivih besedah govoril o mladosti in poznejšem življenju blagega kralja. Sledile so še molitve in nato

se je podalo ljudstvo in vsi zastopniki v šolo, kjer je bilo vse črno zastrto ter je gorelo pred okrašenim kraljevo podobo, obdano od žalnega flora 6 sveč. Pretresljiv je bil pogled in pretresljive tudi besede, ki jih je govorila gospa šol. upr. Gusti Lóbe-Bernik. S tem je bila žalna slovesnost končana.

Stična

Tudi v našem okolišu je močno odjeknila žalostna vest o groznem zločinu v Marseillu. Takoj naslednje jutro so zaplapolale ob mrtvaškem zvonjenju stiških zvonov skoraj na vseh domovih črne zastave — Stična se je odela v globoko žalost. Vsa društva so povabila svoje člane k žalnim sejam za nedeljo popoldne. Uvod so tvorili dopoldanski cerkveni govori, ki so privabili ogromne množice ljudi v prosvetno dvorano. Kakor je bilo že poročano, so se udeležila te žalne seje in proslave vsa katoliška društva. Kako so ljudje dojmili to proslavo, pričajo solze, ki jih je poskropilo verno ljudstvo svojemu pokojnemu vladarju. Mirno in udane v božjo voljo so zapuščale množice dvorano. — K žalni seji in komemoraciji so bili povabljeni tudi naši vrli gasilci, ki so se zbrali v gasilskem domu. Prišli so vsi člani v krojih, in sicer stiški, kakor tudi metnaki. — Višek teh dni zatvajanja je bila sv. maša za blagopokojnim vladarjem na dan pogreba. V cerkvi se je zbralo toliko ljudi, kolikor jih vidimo le ob redkih praznikih. Bila so zastopana vsa društva — vsaka družina. Peli so beli menihi koral in ojačen cerkveni moški zbor nekaj primerne žalostinke. Pred pričetkom službe božje je imel pred. g. opat dr. Kastelic lep govor, ki je do dna pretesel naše duše in jih obenem potolažil in okrepil, da bodo pripravljene vršiti poslednje naročilo velikega zedinitelja: »Čuvajte Jugoslavijo!«, ki je tudi Bog ne bo zapustil.

Št. Vid pri Stični

Tudi v Št. Vidu smo imeli velike žalne slovesnosti. V petek, 12. okt. je sklical gosp. Pevce Ignacij odbornike k žalni seji. V lepih besedah je opisal življenje in delovanje kralja Aleksandra, katerega podoba v črno odeta je visela na steni. Potem je pa zapri segel vse odbornike za zvestobo mlademu kralju Petru II.

V nedeljo, 14. okt. so se zbrali gasilci iz Št. Vida in iz Doba v gasilskem domu ter skupaj s strelsko družino proslavljali z deklamacijami in govori pokojnega vladarja. Druge organizacije: Katol. akcija, deklacija Marijina družba, mladeniška Marijina družba, hranilnica in posojilnica, Kmetička gospodarska zadruga, kmetička podružnica, sadjarska in vrtnarska podružnica, krajevni šolski odbor in vaški odbor za Št. Vid so odposlale Nj. kralju. Vis. knezu namestniku Pavlu in Nj. Vel. kraljici Mariji ter ministrskemu predsedniku Nikoli Uzunoviču sožalno izjavo.

Šolska mladina je imela v torek v šoli žalno slovesnost.

V četrtek, na dan pogreba pokojnega vladarja, se je zbrala vsa šolska mladina in vse organizacije najprej v cerkvi. Pevci so zapeli z občutkom psalm: »Usmili se me«. Potem se je pa vse podalo v cerkveni dom, kjer je bil govor, deklamacije in pesmi žalostinke. Nad katefalkom se je svetil velik križ, v katerem so gorele električne žarnice. Ob katefalku je stala straža gasilcev. Nabito polna dvorana je pazno sledila lepemu govoru g. šolskega upravitelja L. Jevnikarja in krasnim deklamacijam.

Tudi popoldne od 2—3 se je zbralo v dvorani mnogo občinstva. Govoril je g. učitelj Plišič, deklamiral akademik gospod Jurij Podravčič, 2 učenki in gasilec. Znamenito je, da so se deklamirale 3 pesmi domačih pesnikov. Gosp. Neubauer je zložil 2 pesmi za to slovesnost, akademik g. Joža Kastelic pa eno.

V Belgrad na pogreb je odšla deputacija 4 občinskih odbornikov z županom na čelu. Tudi dekanjska duhovščina je odposlala sožalno izjavo v Belgrad.

Ribnica na Dolenjskem

Dne 18. okt. ob 8 dopoldne je bila v farni cerkvi slovesna služba božja, katere so se udeležili vsi uradi, šolska mladina, Marijin vrtec, gasilstvo, rezervni častniki, občinski svetovalci, bojevniki in drugo občinstvo. Stevilno je bila zastopana Marijina družba in ostali verniki, da je bila velika cerkev nabito polna. Pred službo božjo je g. dekan Skubic razložil pomen žalne svečanosti, s pozivom, naj v teh težkih dneh goreče molimo za pokojnega kralja Aleksandra ter za naslednika kralja Petra II. in za mir in blagostanje naše mile domovine.

Po maši so se množice zgrnile na trgu. Na pročelju Oničeve hiše je stal velik katefalk, okrašen s črnimi zavesami in mogočnimi stebri v zelenju in jesenskem cvetju, s podobo kralja Aleksandra I. Med grobno tišino nam je v globoko segajočih potezah orisal ravnatelj mešč. šole g. I. Trošt življenje pokojnega kralja. Nato je ljudstvo vzkliknilo trikrat »Slava mu!« Cerkveni pevski zbor je zapel pesem našega rojaka Galusa: »Glejte, kako umira pravičnik, ki je napravila na muožico silno globok utis. Sledile so deklamacije učencev mešč. šole. K zaključku dopoldanske žalne svečanosti je sledila še pesem: »Usliši nas, Gospod!« in Bože pravde.

Novo mesto

Ze na predvečer žalostnega dne so po mestnih ulicah zagorele v črno ovite žarnice, po izložbah, v katerih so bile razstavljene slike blagopokojnega kralja, pa so gorele luči. V četrtek je bilo vse mesto odeto v globoko črno. Poleg črnih zastav, ki so viselo s hiš že nad teden dni, so se pojavile po črno zagrnjениh oknih še posebne majhne žalne zastavice in kraljeve slike, okrašene z zelenjem, pred katerimi so gorele sveče. Ob 8 je ob asistenci vse kapiteljske duhovščine daroval pontifikalno sv. mašo g. prost. Temu cerkvenemu žalnemu opravilu je prisostvovala poleg vseh uradov, šol, društev in korporacij, ogromna množica ljudstva, tako, da je bila prostorna kapiteljska cerkev nabito polna. Med žalostnim zvonjenjem je s kora otožno-mogočno donela enoglasna Misa de Angelica.

Ob 14.30 se je vršila na trgu Kralja Petra žalna komemoracija. Velika množica ljudi, med katero je bilo zastopano polnoštevilno vse mestno in

Na želodcu in čreves u boim

pomaga odlična slatina »Styria« vrelca iz Rogaške Slatine.

Vprašate: Va ega zdravnik!

Pridite za česa jesenske sezone (do konca oktobra) v Rogaško Slatino! Popolna 20 dnevna oskrba 1200 odn 1000 D.n.

državno uradništvo, vojaštvo, šole, duhovščina, društva in korporacije, se je pričela že okrog 13 zbirati na Trdinovi cesti, kjer se je formiral žalni sprevod, ki se je nad eno uro vil med žalostnimi zvoki godbe in zvonjenjem čez most na Trg kralja Petra mimo katefalka, postavljenega pred magistratom, do glavarstva, potem pa zopet nazaj na trg. Ogromne množice so napolnile ves prostorni trg pred magistratom, dočim so predstavniki uradov, duhovščina, šole, vojaštvo in pevci zavzeli prostor okrog katefalka, ki je bil odet v črno. Otožno-ljubko so zapeli otroci novomeških šol pod vodstvom učitelja g. Štrbenka žalostinke »Vigred se povrne« in »Pomladi vse se veseli«. Sledil je govor g. župana, v katerem je orisal delo blagopokojnega kralja za mir ter obsojal zločin, storjen nad njim v Marseillu. Po govoru je vsa zbrana množica spontano vzkliknila trikrat »Slava« pokojnemu kralju, nakar je sledil petminutni molk, katerega je presekala tožno in mogočno zvoneča žalostinka moškega zbora pod vodstvom učitelja g. Venčeslava Škebeta: »Usliši nas, Gospod!« Vojaška četa je po odpeti pesmi oddala pod poveljstvom svojega kapetana častno salvo, nakar so se pričele množice počasi in tiho razhajati.

Št. Janž na Dol.

Malokdaj je bila naša cerkev tako polna, kakor v četrtek. Vse je pobožno molilo za dušo rajnega vladarja in za blagoslov novemu kralju in Jugoslaviji. Po cerkvenem opravilu se je vsa množica podala v cerkveno dvorano, ki je bila mnogo premajhna, da bi vse sprejela. Na odru je bila postavljena kraljeva slika, ovita v črno in okrašena z rožami. Žalne govore sta govorila zastopnika občine in šole; nadvse stvaren pa je bil govor g. kaplana, ki je poudarjal pravo ljubezen do mile nam domovine. Pevci so zapeli par žalostink in državno himno. Po slovesnosti so imele gospodarske in verske organizacije žalne seje in sklenile, da pošljejo pismene sožalnice na pristojna mesta.

Tržišče na Dol.

V četrtek, 18. oktobra se je vršila v cerkveni dvorani v Tržišču žalna komemoracija za našim velikim pokojnikom. Po sv. maši, ki jo je daroval ob osmih g. župnik K. Supin v župni cerkvi in med katero je cerkveni zbor prekrasno prepeval žalostinke, in se je udeležilo poleg šolske mladine še toliko ostalega občinstva, društev in družb, da je bila cerkev čisto polna, so se podale vse tri Marijine družbe (za mladeniče, žene in dekle) s svojimi zastavami, načelstvo in nadzorstvo Hranilnice in posojilnice, zastopstvo »Boja« in Tretjeja reda v okusno okrašeno cerkveno dvorano, ki so jo napolnili do zadnjega kotička. Za uvod je cerkveni zbor zapel nekaj kitic 50. psalma, nato je nastopila učenka Cvetka Beson z v sree segajočo deklamacijo Fr. Neubauerjeve pesmi: »Viteškemu kralju. Za njo je imel žalni govor g. župnik Supin o pomenu današnje žalne slavnosti in ga zaključil s pozivom: »Prosimo Boga, naj da duši našega vladarja večen mir in pokoj, naj Jugoslaviji pa slavno in lepo bodočnost.« Po žalnem molku se je s trikratnim klicem »Slava« pokojnemu vladarju sprejel sklep, da se pošlje Nj. kralju. Vis. knezu namestniku Pavlu in Nj. Vel. kraljici pismena sožalnica. Z državno himno, ki jo je odpel cerkveni zbor, se je zaključila ta žalna slavnost, nakar so nekateri starši pohiteli še na šolsko žalno slavnost, ki je bila istočasno v šoli.

Kostanjevica

Ob kruti smrti našega viteškega kralja, ki je tako vroče ljubil Slovenijo, se je tudi naše združništvo oddolžilo svoji notranji potrebi in se spomnilo na skupni žalni seji vse organizacije svojega zaščitnika in velikega graditelja združniških misli in istočasno izreklo neomajno zvestobo njegovemu nasledniku. Vršila se je tudi velika žalna manifestacija na glavnem trgu. V vznešenih besedah sta opisala delo velikega kralja za našo domovino tukajšnji zdravnik g. dr. Ivanišević in g. inž. Kosjek.

Metlika

Metlika, 18. oktobra.

Metlika, ki se je takoj po prejemu grozne vesti o smrti našega vladarja odela v črno, je bila danes potopljena v globoko žalost. Izložbe, v katerih so že kmalu po grozni vesti povsod pred podobami blagopokojnega kralja prižigali lučke, so trgovci danes še olepsali. Ob 8 so se zbrale velike množice ljudstva iz vsega okoliša, posebno moški svet, da v molitvi pomolijo za teško preizkušeno domovino. Posebno številno so bili zastopani gasilci v krojih. Po svečanem cerkvenem opravilu je bil mimohod zbranih društev mimo mestne hiše, pred katero je bil postavljen velik žalen oder s kipom blagopokojnega kralja. Ob 14 so se spet zbrale množice ljudstva pred mestno hišo. Zopet čete gasilcev in šolska mladina s svojim učiteljstvom. Ob odru s kipom se je zbralo polnoštevilno uradništvo z okr. načelnikom g. Koklom na čelu. V globoki žalosti so zapeli zvonovi in zvonili žalostno pol ure. Vmes je igrala mestna godba žalostinke. Ob 14.30 je sirena naznanila pričetek žalnega molka. Utihihli so zvonovi, ljudstvo je žalostno sklonilo glave in tako dalo zadnjo čast svojemu velikemu sinu. Potem je zaigrala godba in spregovoril je med grobno tišino predsednik občine g. Malešič in slavil junaštvo in zasluge blagopokojnega ter v imenu zbranege meščanstva obljubil zvestobo novemu kralju.

Leskovec pri Krškem

Žalostni dan v zgodovini našega naroda je tudi naša občina dostojno proslavila. Dne 18. t. m. je bila v farni cerkvi svečana žalna maša, katere se je udeležila šolska mladina z učiteljstvom, občinski odbor, vsa društva in množica ljudstva. Šolski otroci so prinesli toliko vencev in cvetja, da je bil ves prostor, kjer je stal katefalk, natrpan s cvetjem. Cerkev je bila nabito polna in v mnogih očeh so bile solze.

Popoldan ob pol treh je bila pred cerkvijo na trgu žalna komemoracija, ki so se je zopet udeležili šola, obč. odbor, vsa društva, v najčastnejšem številu gasilska četa. Komemoracija je bila tužna in ko so pevci zapeli žalostinko »Blagor mu« in ko so lovci s strelom počastili blagopokojnikov spomin, so bile v mnogih očeh solze. Komemoracija se je zaključila z vzklikom kraljevskemu domu, mlademu vladarju Nj. Vel. kralju Petru II. in s petim državne himne.